

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR SĪS TAS

Rugsėjo 21-25 dienomis, 1941, San Francisco, California, įvyks metinė Nacionalio Amerikos Fraternalio Kongreso konvencija. Suvažiuavę fraternalių organizacijų atstovai svarstys įvairius reikalus susijusius su fraternaliu judėjimu ir veikla. LRKSA irgi yra N. A. F. Kongreso nariu.

Kunigui dr. J. Navickui mirus, nauju Amerikos Tėvų Marijonų provincijolu paskirtas kun. dr. Kazimieras Rėklaitis, kurs yra gerai susipažinęs su Amerikos lietuvių gyvenimu, jų reikalais ir veikla.

Katalikų Federacijos įsteigtas Lietuvos Kultūros Institutas pradeda veikti. Šiame numeryje telpa vedėjo profesorius dr. Kazio Pakšto pranešimas apie instituto uždavinius ir veiklos planą. Naujai svarbiai įstajai linkime susilaukti kuo daugiausia bendradarbių ir rėmėjų.

Išgamų likimas nepavydėtinas. Kai raudonoji kariuomenė savo tankais, kanuolėmis, lėktuvais ir kitais ginklais atnešė Lietuvai Stalino saulę, atsirado iš lietuvių tarpo išgamų, kurie stėjo raudoniesiems į talką. Išsitašė tie raudonieji kankino Lietuvą, ardė jos ūkinį, kultūrinį ir dvasinį gyvenimą. Dabar ateina vis daugiau žinių apie nepavydėtą išgamų likimą. Nemažai jų žuvo nuo lietuvių partizanų rankos, kiti bėgdami kur akys neša pateko į nazių ir bolševikų kautynių vietas ir paguldė savo galveles. Sako, daugiausia lietuvių, latvių ir estų išgamų žuvo ilgose kovose latvių žemėje, kur jie iš visų pusių buvo apsupti karo frontų. Idomu, kad pati Maskva trukdė tų išgamų pabėgimui nenorėdama įsileisti į saugesnes zonas.

Rugsėjo 10-tą asmeninis Prezidento Rooseveltto atstovas Myron C. Taylor lankėsi pas Popiežių Pijų XII ir turėjo ilgą konferenciją. Manoma, kad tarp kitų klausimų buvo išsiaiškinta dėl Amerikos teikiamos pagalbos bolševikams.

Prieš karą Lietuvoje buvo apie 280 advokatų, o dabar yra apie 150. Dalis pabėgo Vakarų Europon, kitus išgabeno bolševikai, o nemažas skaičius žuvo dėl bolševikų teroro.

Kaune surasti baisūs bolševikų planai. Remiantis tais planais, į koki metą lietuvių bolševikai būtų išgabėję Rusijon pusantro milijono Lietuvos gyventojų, o jų vieton būtų sugabėję kiti tautiški ištikimesnius Stalino saulę ir visai to bolševikais tvarkai. Galima a-

DIDELĖS KOVOS PRIE LENINGRADO

CENTRINIAM FRONTE BOLŠEVIKAI ATSIĖMĖ 26 MIESTUS IR MIESTELIUS

KIEVO FRONTE NAZIAI UŽĖMĖ SVARBŲ GELEŽINKELIŲ CENTRĄ—KREMENCUGO MIESTĄ

Rugsėjo 11-tą anglų lėktuvai bombardavo šiaurinės Italijos miestus. Daugiausia bombų gavo Turino miestas.

Maskva paskelbė, kad Smolensko ir Kievo rajonuose naziai pasitraukė iš kautynių su dideliais nuostoliais. Smolensko rajone raudonieji atgriebe 26 miestus ir miestelius. Maskva sako, raudonieji pradėjo vartoti nazių taktiką, apsupti priešą ir jį sunaikinti. Viename tokių puolimų raudonieji sunaikinę 79 nazių tankus, 32 kanuoles ir nukovė 2500 priešo kareivių.

Rugsėjo 12-tą Berlynas paskelbė, kad šiauriniame Atlantiške nazių submarinai užpuolė anglų konvojų ir nuskandinę 22 laivus.

Rugsėjo 13-tą italų spauda pranešė, kad neatsižūrėnt į Prezidento Rooseveltto įsakymą "šauti pirma", ašies submarinai ir toliau atakos ir skandins Amerikos laivus gabenančius karo reikmenis Anglijai.

Hitlerio štabas paskelbė, kad rugsėjo 12-tą Rusijos

fronte žuvs nazių generolas Eugen Ritter von Schobert, 58 metų amžiaus. Gen. Schobert jau pirmo pasaulinio karo metu kaizerinėje kariuomenėje buvo komandierius. 1940 metais jį vadovaujamas korpusas pasižymėjo prancūzų fortifikacijų naikinimu.

Rugsėjo 14-tą naziai užėmė svarbų geležinkelio centrą Kremencug, kurs randasi 80 mylių į šiaurę nuo Kievo.

Rugsėjo 14-tą Londonas paskelbė, kad Rusijos frontan siunčia savo lakūnus, mašinas ir amuniciją. Tokiu būdu anglų lėktuvai Vokietiją bombarduos iš visų pusių.

Paskiausiomis žiniomis, prie Leningrado eina didžiausios nazių ir bolševikų kautynės. Nazių artilerija apšaudo patį miestą. Suomiu žiniomis, Leningrade dideli gaisrai, kuriuos sukėlė nazių artilerijos šūviai. Naziai sako, kad buvusios Rusij imperijos sostinės dienos suskautytos.

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

KUN. DR. KAZIMIERAS RĖKLAITIS, M. I. C., TĖVŲ MARIJONŲ PROVINCIJOLAS

Didžiai gerb. kun. dr. Kazimieras Rėklaitis, M. I. C., vienuolijos generolo J. E. vyskupo Petro Būčio ir vyriausios tarybos paskirtas Amerikos Tėvų Marijonų Provincijolu. Atsakingas ir sunkias viršininko pareigas perėmė praėjusio pirmadienio vakare, atlikus tam tikras ceremonijas.

Naujasai Provincijolas per daug metų gyveno Romoje, kaip vyriausios vienuolijos tarybos narys ir prokuratorius. Amerikon atvyko prieš porą metų draug su J. E. Vyskupu Petru

pie tuos planus ir šiaip ir taip manyti ir kalbėti, bet jau įvykdinti bolševikų žygiai duoda rimto pagrindo tikėti, kad tokį planai egzistavo. Juk į visai trumpą laiką bolševikai išgabeno apie 200,000 Lietuvos gyventojų, tai nesunku suprasti, kas būtų buvę, jeigu jie būtų ilgiau pašėimininkavę.

Dr. Ancevičiaus pranešimu, buvęs Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis ištremtas Rusijon, o buvęs prezidentas dr. Kazys Grinius randasi Kaune ir rašo savo atsiminimus.

Būčiu. Jis čia darė kanoniškas vienuolijos namų vizitas ir pastaruoju laiku buvo Marijonų spaudos šefu ir "Laivo" redaktorium. Paskutines savaites jisai praleido Marianopolio Kolegijoj drauge su a. a. kun. dr. Jonu Navicku.

Gerb. kun. dr. K. Rėklaitis Amerikoje ne pirmą kartą. Jis čia buvo atvykęs tuoj po Pasaulinio Karo. Redagavo dienraštį "Draugą", kapelionavė Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne. Jau tada jisai puikiai susipažino su Amerikos lietuvių visuomenės, Marijonų provincijos Amerikoje reikalais.

RUSAI BELAISVIAI LAUKŲ DARBAMS

Lietuvoje ūkininkams paskelbta, kad jie laukų darbams gali gauti rusų belaisvių. Prašymai turi būti paduodami per apskrinių agronomus burmistro vardu (darbo jėgos skyriui). Karo belaisviai turi būti laikomi bendrabučiuose. Tam tikslui gali būti panaudojamos daržinės su geru užraktu; savygliuotų tvorų nereikia. Prašymuose reikalinga nurodyti bendrabučių vietas ir darbininkų skaičių.

BOLŠEVIKAI PLANAVO IŠVEŽT RUSIJON PUSANTRO MILIJONO LIETUVOS GYVENTOJŲ

SUSPĖJO IŠVEŽT 200,000 GYVENTOJŲ, TARP KURIŲ 60,000 LIETUVIŲ

Kaune rasta bolševikų paliktas Lietuvos naikinimo planas, pagal kurį iki šių metų liepos mėnesio pradžios visi gyventojai turėjo būti aprūpinti Sovietų Rusijos pasais. Šie pasai buvo jau išdavinėjami su keturių spalvų anspaudomis. Kaip iš atrastų dokumentų dabar paaiškėjo kiekviena spalvos antspauda turėjo savo reikšmę.

Raudonos spalvos antspauda buvo taikoma ištikimiesiems. Žalia spalva — tiems, kurie nustatytą laiką Lietuvoje iki 1942 metų pavasario. Šviesiai violetinė — tiems, kurie turėjo būti išgabenti iki šių metų

rugpiūčio mėnesio ir tamsiai violetinė — tiems, kurie turėjo būti išgabenti iki šių metų spalio mėnesio.

Pagal tą planą iki kito pavasario buvo numatyta išgabenti iki 1,500,000 lietuvių, kurie būtų buvę pakeisti atgabentais iš kitų Rusijos kraštų.

Sumanymas pradėta vykdyti birželio viduryje. Karas nutraukė sumanymo vykdymą. Tačiau bolševikai jau suspėjo išgabenti apie 60,000 lietuvių.

Nežiūrint šių aplinkybių, ryšium su karu iš Lietuvos išvežta apie 200,000 įvairių tautybių žmonių.

Dr. P. Ancevičius

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

APIE 700 LIETUVIŲ INTELIGENTŲ IŠVEŽĖ MASKOLIJON IR JŲ LIKIMAS NEŽINOMAS

Lietuvių Informacijų Biuras artimiausiomis dienomis tikisi gauti pirmą sąrašą asmenų, kuriuos bolševikai iš Lietuvos išvežė nežinia kur Maskolijos gilumon. Šiame sąraše bus apie 700 pavardžių. Koks yra šių žmonių likimas, niekas nežino. Taip pat nežinia, ar jie dar yra gyvi.

Siuo tarpu patirta šių išvežtųjų pavardės:

1) Dr. Domas Cesevičius, Universiteto docentas, Lietuvos Tautininkų Sąjungos pirmininkas, savo laiku kailpo Rockefellerio fondo stipendininkas studijavęs Amerikoje; 2) prof. Vilkaitis; 3) adv. Benediktas Grebliuskas - Grebliūnas, anksčiau buvęs Lietuvos jaunimo sąjungos "Jaunoji Lietuva" pirmininkas; 4) prof. Augustinas Voldemaras, buvęs ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris; 5) pulk. Stepas Rusteika, buvęs vidaus reikalų ministeris ir Kauno vice burmistras; 6) Kazys Bizauskas, buvęs pasiuntinys Vašingtone, Londone ir Rygoje; 7) dr. Leonas Bistras, buv. ministeris pirmininkas ir švietimo ministeris; 8) Leonardas Maziuliauskas, užsienių reikalų ministerijos valdininkas; 9) daktaras J. Pankauskas su šeima; 10) advokatas J. Indrišiūnas, buvęs finansų ministeris; 11) Jonas Masiliūnas, buvęs susisiekimo ministeris su šeima; 12) dr. Kazys Jokan-

tas, buvęs švietimo ministeris, su žmona; 13) prof. Pranas Dovydaitis, buvęs ministeris pirmininkas, su šeima; 14) Aleksandras Stulginskis, buvęs Respublikos Prezidentas, su šeima; 15) Zigmantas Starkus, buvęs valstybės kontrolierius, vidaus reikalų ministeris, o iki bolševikų okupacijos Lietuvos Banko direktorius, išvežtas kartu su šeima, bet Lietuvoje liko dvi dukrelės; 16) Vytautas Statkus, Lietuvos Banko direktorius; 17) kun. Jonas Vailokaitis; 18) žurnalistas dr. Ignas Skrupskelis.

23 METINĖ AMERIKOS LEGIJONO KONVENCIJA

Milwaukee, Wis. — Rugsėjo 14-tą prasidėjo 23-čia metinė Amerikos Legijono konvencija.

Konvencijoje dalyvauja daug įžymių delegatų ir svečių. Sąrašy su konvencija vyksta parada ir kitokios iškilmės.

Šiomet Legijono konvencija žymiai skiriasi nuo kitų konvencijų. Šiomet legijonieriai daug griežčiau stovi už kovą su agresoriais, nors prisieitų įsivelti karan.

Šiaulių muzikos mokykla skelbė įstojamųjų egzaminų terminą ir sąlygas. Kvotimai buvo nuo rugsėjo 1 iki 5 d.

Gaunama žinių, kad nuo rugsėjo 1 d. galima laukti pašto susisiekimo atnaujinimo tarp Lietuvos ir užsienio.

Patirta, kad adv. Pranas Viktoras Raulinaitis esąs Kaune.

Lietuvoje paskelbtas įsakymas, kad Lietuvos miškų administracijos pareigūnai asmeniškai atsako už tvarką ir darbą miškuose.

MASPETHE PRIRAŠYTA 8 APLIKANTAI

ORUI ATVEŠTANT ĮSIJUDINA DARBAN IR KITŲ RAJONŲ KUOPOS

CHICAGOS APSKRITIS RENGIASI IR LAUKIA GENERALINIO ORGANIZATORIAUS

Praeitą savaitę gen. organizatorius P. Katilius darbavosi Maspeth, N. Y., Atsimainymo V. J. lietuvių parapijoje, kur klebonauja kun. J. Balkūnas ir asistentai kun. V. Lekešius ir J. Kartavičius. Darbavosi kartu su 108 kp. ilgamečiu nariu Povilu Kubiliu. Prirašė 8 naujus aplikantus. Būtent: augusių skyriuje Eleana Galčius, Elžbieta Vilutienė, Juozas Jančauskas, Albinas Baltrūnas; jaunamiečių skyriuje — Viktoras Sinkevičius, Jr., Jurgis Vitutis, Joana Reseskaitė.

Savitės laikotarpiu gen. org. lankėsi Šv. Onos d-jos, Sodaliečių, High School mergaičių ir bernaičių ir Šv. Vardo dr-jos susirinkimuose ir ragino, ypač jaunimą, prisirašyti prie LRKSA ir užimti savo tėvelių vietas. Manome, kad pasekmės bus neblogos.

Rugsėjo 21 yra šaukiamas ekstra N. Y. ir N. J. apskrities susirinkimas, kur atsilankys gen. org. ir tenai bus svarstoma apie dabartinį naujų narių vajų ir darbų.

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

KAS REDAGUOJA LAIKRAŠČIUS

Patirta, kad dienraščio "Į Laisvę" redaktoriai esą Julius Butėnas, buvęs "XX Amžius" redakcinio kolektyvo narys, ir dr. Pr. Dielininkaitis, kuris iš Kauno kalėjimo išsigelbėjęs dar birželio 22 d., pačioje karo pradžioje.

Vilniuje išeinančio dienraščio "Naujoji Lietuva" redaktorius pradžioje buvo vilnietis žurnalistas Rapolas Mackevičius, bet vėliau jis buvęs pašalintas už prosovietiskumą bolševikų okupacijos metu. Dabar dienraštį redaguoja žurnalistas ir meno kritikas Stepas Povilavičius - Vykintas, savo laiku buvęs "Lietuvos Aido" redakcijos narys.

Ūkininkams skiriamos savaitraščio "Ūkininko Patarėjai" redaktorius yra Antanas Rimydis, dirbęs šio laikraščio redakcijoje ir iki bolševikų okupacijos

NAZINA GATVES

Rygoje ir kituose Latvijos miestuose kai kurių gatvių pavadinimai pakeisti. Tarp naujų pavadinimų figuruoja Ad. Hitlerio, Alf. Rosenbergo, Hindenburgo ir kt. pavadinimai. Ligšiol neteko patirti, kad panašiai būtų buvusios pakeistos gatvės Lietuvoje.

buotę Brooklyno kuopose. Manome, kad N. Y. ir N. J. apskritis labai gražiai pasirodys šiame Aukso Aruodo vajuos lenktyne. Tad geriausio pasisekimo!

Ohio apskrities veikėjai sako karščiams praėjus pradedsi smarkiau darbuotis. Ohio apskrities paskirta tik 75 narių kvota. Jei tik visos kuopos sukurs — kvota bus įvykdinta ir auksinis aruodas su visais prieaugliais bus laimėtas.

Didžioji Chicago irgi bruzda. Apskritis rengiasi ir nori gauti generalinio organizatoriaus talką visam lapkričio mėnesiui. Chicago apskrities kvota — 200 naujų narių. Reik manyti, kad Chicago savo kvotą įvykdys su dideliu kaupu.

Nauji nariai priimti Susivienymo centre nuo rugsėjo 9, 1941:

34 kp. Kingston, Pa.
Agota Kupstas
61 kp. Duryea, Pa.
John Seniūnas
Christal Zarecki
Andrew Roslewicz

SV. TEVAS RAGINA MELSTIS UŽ TAIKĄ

Vatikano Miestas. — Rugsėjo 15-tą Popiežius Pijus XII-sis per visų šalių vyskupus paragino tikinčiuosius spalių mėnesį skirti maldai už taiką.

RAUDONOJO SIAUBO BAISUMAS

Iš vieno asmens, gyvenančio Kaune ir ten išbuvusio bolševikų okupacijos metu, patirta nuomonė, kad užsienio lietuviams esą sunku net įsivaizduoti tą raudonąją siaubą, kurį lietuvių tauta pergyveno bolševikų okupacijos metu. Maskvos valdovai buvo nusistatę išvežti iš Lietuvos pusę gyventojų ir lietuvių vieton atgabenti visokių kalbų, kirgizų ir kitokių mongolų.

ATKASE BOLŠEVIKŲ NUZUDYTUS ŽMONES

Per Kauno radiją buvo paskelbta, kad rugpiūčio 28 d. Petrašiūnų kapuose turėjo būti atkasti bolševikų nužudyti žmonės. Nužudytųjų šeimų nariai buvo kviečiami nurodytą dieną atvykti į Petrašiūnus atpažinti artimuosius ir prideramai juos palaidoti.

Patiriama, kad Vilniuje buvo matytas prof. Mykolas Biržiška, Vilniaus universiteto rektorius.

GARSAS

LITUUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIUS ORGANAS

Leidžia Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

RENUMERATOS KAINA:

Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

AMERIKA GINS JŪRŲ LAISVĘ

Rugsėjo 11-tą Prezidentas Rooseveltas pasakė istorinę kalbą paskelbdamas ašies valstybėms ir visam pasauliui, kad tolimesnis Amerikos laivų skandinimas nebus toleruojamas.

Šia proga tenka pastebėti, kad paskutinėmis dienomis atakos prieš Amerikos laivus padažnėjo. Dėl tų atakų du laivai nugarmėjo jūrų dugnan.

Prezidentas Rooseveltas savo kalboje pastebėjo, kad nežūrint nazių propagandos biuro įprasto dalykų nušvietimo, nazių submarinai nebuvo jokio įspėjimo užatakavę Amerikos destroyerių "Greer" su tikslu jį nuškandinti. Tai buvo legaliu ir moraliu žvilgsniu piratiškas (jūrų banditų) aktas. Tas aktas buvo ne pirmas ir nepaskutinis aktas prieš Amerikos vėliavą. A. t. a. seką ataką. Naziams svarbu panaikinti jūrų laisvę. Užvaldę jūras jie siektų jėga užvaldyti Jungtines Amerikos Valstybes ir Vakarų Hemisferą.

Prezidentas sako, kad laikas yra visiems amerikiečiams nusikratyti romantiškų svajonių, kad jie galėtų laimingai gyventi nazių dominuojamam pasauliui. Tarp tautiniais banditais, kurie skandina mūsų laivus ir žudo mūsų piliečius normalė diplomatinė praktika ir sutartys jokios reikšmės neturi. Taikingos tautos viena po kitos susilaukė baisyos nelaimės dėl to, kad nenorėjo laiku atvirai pažvelgti į gresiantį iš nazių pusės pavojų, iki nepasijuto sugriebtos už gerklės. Jungtinės Amerikos Valstybės tokios fatališkos klaidos nepadarė. Nežiūrint, kiek tas atsis, mes palaikysime svarbiausias prekybos vandenų linijas atviromis. Tuose vandenyse mūsų laivai ir lėktuvai daugiau nelauks iki juos užtakuos ašies submarinai nardantys po vandeniu ar karo laivai plaukiojantys vandens paviršiumi. Amerikos laivai juos pirmiau pasitikis savo šūviais. Atsakomybė už įvykius dabar randasi vokiečių rankose. Nuo jų priklausys, ar jūrose šūviai vyks, ar ne. Šie Amerikos Prezidento žodžiai nebus tušti. Karo laivynui įsakyta pasitikti priešą šūviais. Prekybinius laivus irgi manoma apginkluoti.

Amerikos spauda šilait užgria Prezidento griežtą pasisakymą. Tam pasisakymui pritaria absoliuti dauguma Amerikos žmonių.

Deja, yra tam tikra grupė, kuri kiekviena administracijos žingsni pasitinka su pikta kritika ir puolimais. Pavyzdin, pulkininkas Lindberghas tuoj po Preziden-

to kalbos išsireiškė, kad trys grupės traukia šią šalį į karą: britai, žydai ir Roosevelto administracija.

Amerikoje gyvuoja plati spaudos ir žodžio laisvė. Amerikiečiai net didelės rimties (emergency) periodu nenori tos laisvės nustoti. Diktatorių ir monarkų valdomose šalyse toki kritikai atsidurti prie sienos arba būtų uždaryti kalėjiman, kur jų balso niekas neišgirstų. Bet nereik manyti, kad ir laisvoje Amerikoje galima švaistyti be jokio saiko. Nereikia nei cenzūros apinasiro, jei tik kritikai dalyką persūdo, švaistosi ne vietoje, juos pasmerkia ir n u š l u o j a viešojo opinija. Taip įvyks su Lindberghais, Wheeleriais ir kitais kritikai, kurie net tokiais momentais išėina prieš savo šalies administraciją. Tokie kritikai gali gerų pamokų kraišti iš kitų tautų gyvenimo ir likimo. Šiandien ne vienos paverptos tautos "apyzninkai" gailisi savo darbų, bet jau pervėlu.

Prezidento kalba užsienyje sudarė įspūdį, kad Amerika nuo žodžių pereina prie veiksmų. Kai kurie karo ekspertai mano, kad naziai, provokuodami amerikiečius, daro tą pačią klaidą, kuri prisidėjo prie vokiečių suklupdymo per pirmąjį pasaulinį karą. Hitleris su savo naziais eina kairio pėdomis ir veda Vokietiją prie naujos katastrofos.

KAUNO STUDENTAI DEMONSTRAVO

Iš Kauno gauta tikrų žinių, kad paskelbus Amerikos Jungtinių Valstybių Prezidento Roosevelto ir Didžiosios Britanijos Premjero Churchillio sutartus sąlyginius punktus apie karo tikslus, Kauno studentai su rengė simpatijos šiai deklaracijai demonstraciją. Studentai bandė nuvykti prie Karo Muziejaus, kur yra Nežinomojo Kareivio, žuvusio už Lietuvos laisvę, kapas. Tačiau studentai buvo išsklaidyti.

Gaunama žinių, kad Lietuvos Raudonosios Kryžius įgaliojo Lietuvos Piliiečių Sąjungą Berlyne atstovauti jo reikalams santykiuose su įvairiomis vokiečių įstaigomis Berlyne.

Amerikos valstybės laivas niekuomet nenuskęs, jei mes turėsime ganėtinai karo laivų apsigynimui. Jus galite prisidėti prie jų statybos pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Zenklelius.

Apžvalga

A. A. KUN. J. NAVICKO "ASMENYBEI PRISIMINTI"

"Darbininkas" išspausdino editorialą a. a. kun. Jono Navicko "Asmenybei prisiminti". Rašo žmogus, kuris iš arti velionį pažinojo. Tarp ko kito jis (K.) rašo:

"Kun. Dr. Navickas turėjo gily, lakų protą ir stebėtinai greitą ir tikslią orientuotę, kuri jam duodavo galimybes vienu akimirksniu išspręsti painius klausimus. Čia nekaltu apie keblius mokslo galvosukius. Tuose dalykuose jis buvo gimtas mistras. Kur kitiems buvo neįmanomas galvosukis, reikalavęs ilgų svarstymo valandų visapusių abejonių ir protinio nuovargio, ten jis viską išspausdavo napoleonišku greitumu, aiškumu ir tikslumu. Ta neįmanomai greitai orientuotė versdavo jį pasiimti daugelį keletrių pareigų, kurioms normaliai atlikti prireiktų keturių-penkių eiliniams gabumais asmenų. Jis ir Provincijolas, ir Kolegijos vedėjas, ir finansų tvarkytojas, ir visuomenės vadas, ir redaktorius ("Studentų Žodžio" turinys ir stambiausioji jo dalis—visuomeninė ir istorinė apžvalga—visuomet buvo kun. Navicko žinioje). Visi stebėjosi, kaip jis gali visa tai aprępti. Stebėtas tai stebėjosi, bet retai kam atėdavo į mintį, kad toks antžmogiškas darbingumas gali palaužti jo sveikatą. Deja, palaužė.

"Per 15 metų kun. Navickas vedė L. Kolegiją. Mes ja džiaugėmės ir didžiuojamės, bet kad žinotume, kokie tipai jam teko auklėti! Yra ten buvę pačių rinktiniausių (tokie, kaip pappastai, mažumoj), daugiausia atsiradavo eilinių, bet nestigo ir gerokai neigiamų tipų. Kolegija, tarsi mokslo ir auklėjimo dirbtuvė, turėjo juos perdirbti į būsimus katalikybės ir lietuviybės vadus. Jų visų sielose uolusis Rektorių stengėsi palikti savo kilnios dvasios atspaudą. Ar jam tai pavyko? Kad pilnai pavyktų, nieks negali to tikėtis. Ir tobuliausios mokslo įstaigos negali tokiais rezultatais pasigirti. Gi čia buvo pradėta iš nieko. Trūko lėšų, patalpų, profesorių. Ir patys studentai daugumoje buvo vokiečių išbieduomenės, be

tinkamo naminio išauklėjimo Nestigo ir padykusių, ypač tarp atvykusių iš didmiesčių. Kiek kamuotės su jais turėdavo Rektorių, tai tik jam vienam ir Dievuliui težinoma. Tai buvo ištisas kryžiaus kelias. O bet gi bernaičių auklėjimas buvo maloniausia Rektoriaus pareiga."

"ISTORIJA KARTOJASI" Dienraštis "Draugas" rašo:

"Kai Pasaulinio Karo metu vokiečiai užėmė Lietuvą, jie mobilizavo lietuvius darbininkus ir juos vežė Vokietijos visokiems darbams dirbti.

"Praėjusį sekmadienį spaudoj pasirodė iš Berlyno atėjusi žinia, kad ir dabar panašiai planuojama daryti. Berlyno paskirti Lietuvai komisarijai paskelbė įsakymą, kuriuo jie, vokiečiai, galės mobilizuoti Lietuvoje darbininkus ir taikyti Vokietijos darbotvarkymus. Galės juos siųsti ir į kitas provincijas.

"Šis parėdymas Lietuvai yra skaudus. Galimas dalykas, kad daug jaunų vyrų bus išvežta Vokietijon sunkiems karotdarbams, kuomet pačioje Lietuvoje darbininkai yra labai reikalingi. Kraštą sunaikino bolševikai ir karas tarp bolševikų ir vokiečių. Daug kas reikia greitai atstatyti. Pritruks Lietuvai darbininkų."

DEL NAZIŲ ATAKŲ PRIEŠ U. S. LAIVUS

Naziai pradėjo atakuoti Jungtinių Amerikos Valstybių laivus. Į palyginamai trumpą laiką įvykdintos kelios atakos dėl kurių du laivai nugarmėjo jūrų dugnan. Dėl tų atakų "Naujienos" rašo:

"Aiškus dalykas, kad tokių agresijos žingsnių Amerika netoleruos. Bet koks gali būti jų tikslas? Ar Hitleris jau yra pasiryžęs išprovokuoti Jungtines Valstybes į karą?"

"Dar įsiai toli-gražu nėra pabaigęs savo grumtynių su rusais. Įsivelti į karą su Jungtinėmis Valstybėmis šioje valandoje jam, rodos, būtų visai nepatogu.

"Kai kurie spėja, kad naziai kol kas nori tiktai išbandyti Dėdės Samo kantrybę, kad jie žinotų, kaip toli jie gali eiti, neišaukdamai karo su Amerika. Jeigu toks jų tikslas, tai jie greitai patirs, kad

ISTORINIAI LIETUVOS TERITORIALINIO KORPUSO ŽYGLAI IR LIKIMAS

Apvalė Lietuvą ir Gudiją nuo Raudonosios Armijos Likučiu.—Lietuvos Vėliava Vitebsko Mieste.

Turima žinių, kad Lietuvos teritorialinis korpusas, kuris iš nepriklausomos Lietuvos kariuomenės likučiu bolševikų okupacijos metu buvo įjungtas į raudonąją armiją, pasižymėjo nepaprastu narsumu sukilimo prieš bolševikus metu. Raudonosios armijos vadovybė Lietuvos teritorialinį kariuomenės korpusą, prasiėdęs karui su Vokietija, pasiuntė į Varėną. Tačiau lietuviai kariai nukreipė savo ginklus prieš bolševikus ir tol kovėsi su maskoliais, kol į Varėnos apylinkę atėjo vokiečių kariuomenė. Vėliau lietuviai kariuomenė dalyvavo Lietuvos teritorialinio apvalyme nuo išsklaidžiųjų ir pakrikusių raudonosios armijos likučiu. Lietuvos kariuomenės daliniai, apie 10,000 vyrų, taip pat dalyvavo Baltgudijos apvalyme nuo bėgančios bolševikų kariuomenės. Lietuviai kariai įėjo į Vitebską

ir čia išskėlė Lietuvos vėliavą. Šio miesto vokiečių karo komendantas, pripažinęs didelį lietuvių narsumą, dėl iškeltos vėliavos pastebėjo, kad tam nesą pagrindo, nes Vitebskas nepriklauso Lietuvai. Lietuvių karininkas į tai nurodė, kad Vitebskas kelis šimtmečius įėjo į istorines Lietuvos ribas.

Vokiečių komendantas vis dėlto liepė Lietuvos vėliavą nuimti.

Tenka patirti, kad dalis lietuvių kariuomenės karių jau yra paleista namo.

Apie 3,000 lietuvių karių bolševikai dar prieš karą sumaišė su maskolių daliniais. Maskoliai šiuose daliniuose sudarė didelę daugumą. Daliniai buvo išsiųsti toliau į rytus, bet vėliau pateko į vokiečių nelaisvę. Visi šie daliniai lietuviai kariai taip pat yra vokiečių nelaisvėje, kurioje dar tebelaikomi.

Jungtinės Valstybės tų laikų nemėgta. Galima nesabejoti, kad nacių provokacijos neprivers Amerikos pasitrukti iš Islandijos arba sulaukyti karo medžiagų pristatymą britams. Tie svyravimo ir abejojimo laikai jau praėjo."

LEIDZIA GRĮŽTI Į SAVO KRĄSTĄ

Tenka patirti, kad paskutiniu metu pagerėjusių perspektyvos lietuviams, bolševikų okupacijos metu atsidūrusiems Vokietijoje, grįžti į Lietuvą. Vokiečių kariuomenės Rytų Europoje užimtų kraštų ministrerijos (vad. Alfredo Rosenbergo ministrerijos atsakingas valdininkas pareiškė, kad lietuviai, savo laiku repatriavęsi su vokiečiais ir dabar gyveną Vokietijoje, galės į Lietuvą grįžti. Iš 53,000 Lietuvos gyventojų, atvykusių į Vokietiją, priskaitoma apie 30,000 lietuvių, o tiktai 23,000 yra vokiečių kilmės.

Iš Soldau repatriantų stovyklos esą išleista į Lietuvą 40 žmonių, jų tarpe atsargos generolas A. Kurkauskas ir R. Sidzikauskis, buv. pasiuntinio žmona. Kitiems lietuviams repatriantams vokiečių policija išdalino tam tikrus formuliarus, iš kurių busių sprendžiama, kas bus leidžiamas atgal į Lietuvą.

Grįžti atgal ypač lengvai esą leidžiama tiems lietuviams, kuriuos pareikalauja generalinė taryba, sudaryta vokiečių komisaro Lietuvoje. Žinomo Lietuvos pramonininko Pabedinsko, dabar gyvenančio Vokietijoje, grįžimo į Lietuvą pareikalavo "Maisto" bendrovė. Bet jam leidimas dar nebuvo duotas, kol nebus sutvarkyti kai kurie dokumentai.

"GELEŽINĮ VILKĄ" LIKVIDAVO

Gauta autentičių žinių, kad vokiečių generalinis komisaras Lietuvoje likvidavo Geležinio Vilko organizaciją, o taip pat Lietuvos Aktyvistų Frontą. Geležinio Vilko organizacija buvo susidariusi dar prof. A. Voldemarui esant Lietuvos ministeriu pirminku, o vėliau ji buvo likviduota. Aplink ją spietėsi aktivingi A. Voldemaro šalininkai. Kaip jau buvome pranešę, Geležinio Vilko organizacija neseniai buvo atgaivinta ir jos simboliniu vadu paskelbtas prof. A. Voldemaras. Tačiau jo nesant Lietuvoje, šios organizacijos vadovybė paėmė karo invalidas Karutis, kuris už provokacijas veiklą ilgą laiką sėdėjo kalėjime.

Kai dėl Lietuvos Aktyvistų Fronto, tai jis susidarė bolševikų okupacijos metu. Fronto iškelti šūkiu nusiakratyti bolševikų okupaciją nepaprastai greit paplito po visą Lietuvą, kur sunkiausiomis bolševikų teroro sąlygomis atsirado daug šalininkų. Aplink Aktyvistų Frontą bėrėsi aktivingi tautos elementai, ypač jaunimas. Aktyvistų Fronto nariai vaidino didelį vaidmenį sukilime prieš bolševikus, o taip pat Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo paskelbime.

VOKIEČIŲ KOMISARO ĮSAKYMAS LIETUVOS ŪKIO REIKALAIS

BOLŠEVIKŲ ATIMTA ŽEMĖ GRAŽINAMA TEISĖTIEMS JOS SAVININKAMS

Vokietijos generalinis komisaras Lietuvoje dr. von Renteln išleido įsakymą tvarkantį žemės ūkių padėties. Šio įsakymo teksto dar negauta, bet jo svarbiausieji dėsniai yra šie:

Tie ūkininkai, kurie iki 1940 metų birželio 15 d. (t. y. iki bolševikų okupacijos) turėjo iki 30 hektarų žemės ir bolševikų viešpatavimo metu patys valdė ūki, tvirtinami tų ūkių valdytojais. Tokiais pat valdytojais tvirtinami tie ūkių savininkai, kurių norma virš 30 hektarų buvo nusavinta; jie paliekami tos ūkio dalies valdytojais, kuri bolševikų bukiams palikta, tačiau su sąlyga, jeigu jie bolševikų laikais jiems paliktą ūki dalį patys valdė. Naujakučiai ir mažžemiai, kurie bolševikų metu yra gavę žemę naudojimuisi, laikomi teisės nustojusiais. Tačiau tiems naujakuriams ir mažžemiams, kurie sugeba gerai ūkininkauti, laikinai žemė paliekama valdyti. Buvusiems sochozams valdyti įsteigiama atskira ad-

ministracija. Tas žemes, kurios dabar neapdirbamos, valdo vokiečių apygardų komisarai. Ūkininkams, dėl apsilėidimo ar tinginiavimo tinkamai neapdirbantiems ūkių, grasoma griežtomis bausmėmis. Žemės ūkio darbininkai gražinami į savo senąsias vietas; jie ir naujakuriai irgi bus griežtai baudžiami, jei trukdys ūkius perduoti naujiems valdytojams. Šis įsakymas įsigalioja nuo 1941, m. rugpjūčio 19 d.

Minėtame vokiečių komisaro įsakyme esą dar pasakyta, kad šis ūkių valdymo pertvarkymas esą laikinas. Jame dar pabrėžiama, kad bolševikų reforma taip katastrofiškai palietė žemės ūki, jog norint aprūpinti kraštą maistu, esą nūta žemės valdymą perduoti tiems, kurie tai geriausiai sugebą. Nurodytomis valdytojais teisėmis nesinaudoja, pagal aną įsakymą, žydai, komunistai ir neūkininkai.

Pats įsakymas susideda iš septynių paragrafų.

GAUSI MINIA KUNIGO DR. JONO NAVICKO LAIDOTUVESĖ

Thompson, Conn. — Rugšėjo 8 d. Marianapolio kolegijos nuosavybėje supiltas pirmas kapas, kurin palaidoti įžymiojo lietuvių, tėvų marijonų provincijolo, kolegijos įsteigėjo ir ilgamečio vedėjo kun. dr. Jono Navicko palaikai.

Gražiai velionis gyveno, gražiai jis mirė, graži ir laidotuvių diena buvo. Paskutinės pagarbos atiduoti suplaukė gausi minia lietuvių ir svetimtaučių. Lankytojų buvo gausiai per visas pašarvojimo dienas, ypač sekmadienį, rugsėjo 7 dieną. Daugiausia lankytojų buvo iš Naujosios Anglijos, bet jų atvyko ir iš tolimesnių vietų, ypač tie, kurie artimai pažinojo velionį, kuriems jis gyvenime yra daug gera padaręs.

Rugsėjo 8 d. laidotuvių aplinkuma buvo nepaprastai. Mišios laikytos atvirame ore, toje pat vietoje, kur velionis visada suruošdavo mokslo metų užbaigtuvių iškilmingas pamaldas. Jo karštą iš kopyčios atnešė jauni kunigai marijonai, velionio auklėtiniai. Jie ir į kapą nunešė. Iš kopyčios ir į laidojimo vitę gaudingai procesijai vadovavo kun. dr. Kazimieras Rėklaitis, naujasis tėvų marijonų provincijolas.

Gedulingas Mišias atlikė ir paskutinį palaiminimą suteikė J. E. Hartfordo vyskupas H. O'Brien; jam tarnavo Kunigų Vienybės pirmininkas kun. Pranas Juras ir kun. dr. J. Končius. Po Mišių pamokslą pasakė kun. Jonas Svagždyš. Per Mišias jautriai giedojo kunigų, klierikų ir vargoninkų choras, kuriam vadovavo brolis Jonas Banys, MIC.

Gedulingoje eisenoje į kapą žėjo per 120 kunigų, kunigų apie 90 lietuvių. Vargu ar kuris lietuvis kunigas susilaukė tokios pagarbos iš savo brolių kunigų, kaip silaukė velionis. Sklido giesmė gražiomis Mariana-

polio lankomis, viešpatavo nepaprasta rimtis. Prie velionio kapo jautri atsiveikinimo pamokslą pasakė artimas velionio draugas kunigas Jonas Balkūnas. Lietuvos atstovų užsienyje vardu atsiveikinimo žodį tarė gen. konsulas Jonas Budrys.

Kolegijos rektorius kun. dr. Juozas Vaškas padėkojo visiems už suteiktą pagarbą Šviesiajam Velioniui. Suskambėjo "Angelas Dievo" giesmė, pasipylė minia prie kapo ir bėrė žiupsnius žemelės. Ir taip supiltas Marianapolio kolegijoje pirmas kapas, priglaudęs Didžiojo Lietuvis palaikus. A.

APSAUGOS BONŲ MINKLĖ

Kl. Kokia ir kada bus smulkiųjų pirklių Apsaugos Savaitė?

Ats. Smulkiųjų pirklių Apsaugos Savaitė bus nuo rugsėjo 15 iki 20, kurios laiku smulkioji industrija sukoncentruos savo pastangas patraukimui savo kostumerių pirkti Apsaugos Taupymo Zenklelius smulkmenų vietose po visą šalį.

Kl. Kokios rūšies smulkmenų krautuvės perka Apsaugos Taupymo zenklelius?

Ats. Departamentinės krautuvės, grosnės, įvairenybių krautuvės, geležies krautuvės, valstinės — įvairių rūšių smulkmenų vietos — turės zenklelius.

Pastaba. — Pirkimui Apsaugos Bonų ir Zenklelių kreipkis į artimiausią pastaupymo ir skolinimo įstaigą; arba rašyk U. S. Išdinei, Washington, D. C. Taipgi zenkleliai dabar parduoda smulkmenų krautuvėse.

LIETUVIŲ KULTŪRINIS INSTITUTAS IR JO TIKSLAI

KAZYS PAKŠTAS

Amerikos lietuvių organizacijos, susibūrusios į A. L. R. K. Federaciją, jau šių metų birželio mėn. pabaigoje buvo nusprendusios įkurti tokią įstaigą, kuri su pažindintų Ameriką lietuvių tautos kultūriniais laimėjimais ir jų politiniais troškimais. Šis sumanymas rado pilno pritarimo ir A. L. R. K. Federacijos 28-me kongrese, Marianopolio Kolegijoje, 1941 m. rugpjūčio mėn. 7 d. Naujai įstaigai parinktas vardas: **Lietuvių Kultūrinis Institutas** arba **Lithuanian Cultural Institute**. Žemiau pasirašęs pakviestas to instituto direktorium ir pirmuoju organizatorium. Instituto buveinė numatyta Čikaga, antras didžiausias pasaulio lietuviškas miestas.

Iš Kalifornijos Universiteto persikėlęs Čikagon Liet. Kultūrinio Instituto direktorius surado savo ofisui patalpas ir rugsėjo pradžioje pradeda Instituto organizacinį darbą. Pirmus žingsnius pradendant praveru yra prabilti į visuomenę apie Instituto tikslus ir jo artimiausių darbų programą. Lietuvių Kultūrinis Institutas sieks šių penkių pamatinių tikslų:

1. Leisti Knygas Apie Lietuvą

Prancūzų ir vokiečių kalbom knygu apie Lietuvą ligšiol išleido daugiau, nes tu kraštų rašytojai, mokslininkai ir turistai dažniau Lietuvoje lankydavosi, o ir patys lietuviai inteligentai dažniau tų kalbų pramokdavo. Lietuvos universitetuose būdavo po keletą vokiečių, šveicarų ir prancūzų profesorių. Lietuvos studentai studijų pagilinti daugiausia vykdavo į prancūziškus ir vokiškus kraštus.

Dėl atstumo ir dėl D. Britanijos universitetų brangumo Lietuvos kultūriniai santykiai su anglosaksų pasauliu būdavo gana reti ir angliška literatūra apie Lietuvą labai maža. Daugelis jų knygų ir žurnalų patiekdavo apie Lietuvą netiksliai ir neaiškiai žinias. Tad nors ir esame labai sena tauta, šnekame seniausių ir turtinčiausių formų Europos kalba, turime negirdėtai didelį Europos rinkinį, XIV-XV amžiuose sukūrėme didžiausią Europos valstybę ir už savo laisvę kaip liūtai draskėmės plačiuose Rytų Europos laukuose, bet anglosaksų pasauly mes vis dar esame neatrasta, nežinoma tauta. Tad pagelbėkim galingiems ir įtakingiems anglosaksams save pažinti. Su Amerikos Jungtinėmis Valstybėmis esame ju susirišę net kraujo ryšiais, nes apie 700,000 amerikiečių yra lietuvių kilmės ir daugumas jų dar tebekalba lietuviškai. Kas penktas lietuvis, taigi bent vienas iš šeimos, gyvena Š. Amerikoje. Kad mūsų giminystės su Amerika būtų pilnesnė, tai reikia kraujo ryšius sustiprinti kultūros ryšiais. Tuo tikslu Lietuvių Kultūrinis Institutas ketina pateikti anglų kalba įvairių knygų apie lietuvių tautą, jos kultūrinis laimėjimus ir jos laisvės troškimus. Instituto direktorius ligšiol yra parašęs ar įpusėjęs rašyti šiuos raštus:

1. The Destruction and Resurrection of The Baltic States (apie 40 pusl.).
  2. The Baltoscandian Confederation (apie 20 pusl.).
  3. The Problem of The Lithuanian Boundaries (apie 100 pusl.).
  4. The Historical Geography of Lithuania (dar nepabaigta).
- Greta šių knygų Institutas norėtų išleisti, jeigu kas sutiktų parašyti, dar šiuos veikalus:
5. The History of Lithuania (nuo 500 iki 700 pusl.).
  6. Geography of Lithuania (150-200 pusl.).
  7. The History of The Lithuanian Literature.
  8. Some Aspects of The Lithuanian Art.

Gal būt, kai kurie autoriai teiksisi pasiūlyti nedidelių knygelių bet kuriomis kitomis temomis iš Lietuvos ekonominio bei kultūrinio gyvenimo. Kaip matome, užsibrėžtoji programa yra gana plati ir ji negalės būti įvykdyta vienerių metų bėgy. Kaip ilgam laikui ji teks išdėstyti—tai priklausys nuo autorių pasiūlymo ir nuo lėšų

gausumo. Kol kas gi tos lėšos dar labai kuklios ir verčia laikytis didelio taupumo. Aukos reikalingos tiksliai nelaimingųjų Europoje, tad mūsų jauna įstaiga dabar negali likti visų aukotojų vienintėliu susidomėjimu.

2. Paskaitos Apie Lietuvą

Knygos nėra vienintėli priemonė susipažinti su Lietuva. Mažesniu mastu tai galima pasiekti ir gyvu žodžiu. Tad Instituto direktorius neatsisakys prie kiekvienos galimos progos pakalbėti apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus universitetuose, kolegijose, klūbuose ir draugijose. Tas paskaitas jis bandys kai kuomet pailus-truoti ir paveikslais bei žemėlapiams. Po tokių paskaitų dažnai dar esti ir įdomių diskusijų, kuriose irgi prasiplečia Lietuvos pažinimo horizontai.

3. Lithuanistikos Seminarai

Čikagos universitetuose mokosi per 60 lietuvių studentų. Tikimasi, kad apie trečdalis ras laiko beveik reguliariai lankyti Lithuanistikos Seminarą, kad arčiau susipažintų su Lietuva ir jos kultūra. Seminaras žada apimti Lietuvos geografiją, istoriją ir kai kuriuos kultūrinis klausimus. Juose bus palikta nemaža vietos ir laisviems pašnekėjams bei individuali iniciatyvai iš pačių studentų šono. Apie seminaro vietą ir laiką bus studentams vėliau atskirai pranešta.

4. Santykiai su Kaimynais

Nors lietuvių kultūra labai sena ir palyginti originali, betgi moderniais laikais jokia auganti kultūra nepasilieka izoliacijoje. Pažindami vieni kitus išsiaiškiname daugelį nesupratimų ir sukuriame taikingą ūpą, kurs teikia geresnių sąlygų bet kuriai kultūrai plėtotis. Tuo tikslu Lietuvių Kultūrinis Institutas palaikys santykius su kaimyninių tautų panašiomis institucijomis ir su jų kultūriniais sluoksniais. Baltijos ir Skandinavijos tautos sudaro labai natūralų geografinį ir kultūrinį ratą, tad su šiomis tautomis lietuviai seniau kultūroje bendrai dirbo taip vadinamose meitinėse Baltijos ir Šiaurės kraštų konferencijose (Conferences des Pays Baltiques et Nordiques); mūsų Institutas irgi tęs šias Baltoskandijos kultūrinio bendrumo ir pagilinto draugiškumo tradicijas.

Lietuvos imperija praeity tęsėsi iki Juodųjų jūrų ir Lietuvos administracija paliko gražių prisiminimų visoje Ukrainoje ir Gudijoje. Lietuva ilgai gyveno artimoje sąjungoje ir su Lenkija. Tad su slavikais mūsų kaimynais Institutas irgi vystys draugiškų santykių taikos ir plataus bendradarbiavimo dvasioje, nes mažai mūsų tautai draugų niekad per daug nebus.

Įtakingiausia Lietuvoje kultūrinė srovė, paveikta didžiojo filosofo St. Šalkauskio ir jo draugų raštų, jau nuo 1922 m. primigtinai teigė, kad prie augančios lietuvių kultūros labai harmoningai derinasi anglosaksų ir prancūzų kultūriniai priedai. Buvo tai mano pabrėžta "Romuvoje" (H. Tomas) 1922 m., Šalkauskio "Lietuvių Tauta ir jos ūgdymas" 1933 m. ir daugybėje straipsnių "Naujoje Romuvoje", "Zidiny" ir kituose įtakinguose žurnaluose. Dabar, kai Amerikoje vėl tvirčiau kaip kur kitur skamba laisvės ir demokratybės šūkiu, lietuvių kultūrinės institucijos dar labiau turės ieškoti dvasinės giminystės ir suartėjimo su laisvųjų žmonių šalimi—U. S. A. Tad mūsų Instituto darbas bus varomas dvasioje pagilinti supratimo ir vertinimo Amerikos ir kitų anglosaksų pastangų grąžinti pasauliui ir visoms kultūringoms tautoms laisvesnius, saugesnius laikus.

5. Savystovė Kultūra Galima Tik Nepriklausomoje Šaly

Ši tiesa bus plačiau nušviesta pirmoje Instituto knygutėje. Ten bus pakankamai įrodyta, kad Lietuva per 20 nepriklausomo gyvenimo metų savo kultūrai išskirti ir žmonių gerovei išplėsti yra daugiau padariusi negu per šimtą metų avetimoje "globoje". Tad mūsų kultūrinės pastangos ir

"IN MEMORIAM!" KUN. DR. JONUI NAVICKUI

"Requiescat in pace!.." Tau Tariau kalba lotynų, Nes vertas Tu to, aš žinau, Tą jau ir visi žino.

Už tą Navickai, Kunige!.. Kad labai mūs viengenciū Dirbt netingėdavai, Vade!.. Ypač laike mūs švenčių..

Nors kūnas Tavo guli jau Labai giliai kapuose, O vėlė yra... tą žinau! Aukščiau saulės, danguose.

Bet vardas Tavo čia nemirs, Nors vėlė dangaus rymo Ir kūnas kapuos čia išjrs... Už Tavo mums veikimą.

Tad: "In memoriam!.." aš Tau Kartojau ir nedykai... Nes Tu to vertas, tą žinau! Kaip ir kiti didikai.

Kazys Vidikauskas

Philadelphia, Pa.

BE VADO TOLI NEISI

Raulas: Aiškinau man, Jonai, kad be gero daktaro negali pasveikti; be laipsniuoto inžinieriaus gero namo nepastatysi; ir be tikro kunigo ir Sv. Katalikų Bažnyčios negali dangavot atsiekti.

Jonas: Tiesa, tikrai viršminėti profesionalai privalo būti tie, kas jie yra, ir po valdžios priežiūra ir su valdžios leidimais.

Raulas: Jonai, tas man neaišku. Jeigu daktaras sykį gavo leidimą gydyti, tai jis visuomet gali būti gydytoju; jeigu inžinierius sykį gavo diplomą, tai jis yra tas pats inžinierius per visą gyvenimą; jeigu sykį kunigas tapo pašventintas, tai jis turi būti kunigu ant visados, ir tuo pačiu kartu jis yra vadas.

Jonas: O, Raulai, čia labai klysti, taip negali būti.

Raulas: Jeigu ne, tai įrodyk man pavyzdžiais?

Jonas: Daktaras išlaikęs kvotimus vieną valstijoj jis gali praktikuoti toj valstijoj per visą gyvenimą, jei jis neprasikals prieš teises. O kitoj valstijoj negali. Jeigu jis norėtų persikelti į kitą valstiją, tai jis privalo išlaikyti kvotimus ir gauti valdišką leidimą.

Raulas: O kas gali jį sustabdyti, jei jis yra geras daktaras?

Jonas: Valdžia gali jį sustabdyti, ir jeigu be valdiško leidimo gydytis atsidurs kalėjime. Raulai, tas atsitinka su visomis profesijomis; tiek daktaras, tiek advokatas, tiek inžinierius be valdiško leidimo negali praktikuoti savo profesijos.

Raulas: Kadangi valdžia kišasi į profesionalų dalykus ir varžo jų teises, o kas gi kunigus gali varžyti? Jeigu jis yra pašventintas, tai jis yra kunigas ant visados.

Jonas: Taip, Raulai, jis yra kunigas per amžius, bet jeigu jis prasižengia prieš valdžią, kuri davė jam kunigiškas teises, ta pati valdžia gali ir turti pilną teisę atimti jam teises, jeigu jis prasižengęs prieš valdžią, arba prieš teises. Ir tokiu būdu kunigas nebegali atlikti jokio kunigiško darbo. Pavyzdin, nebegali šv. Mišių laikyti, nebegali išpažinti klausyti, ir jokių Sakramentų suteikti, nes jis nebeturį nei valdžios nei galės.

Raulas: Jonai, aš pažinau kunigą, kuris buvo katalikų kunigas, bet atsisakė nuo katalikų vyskupo, prisidėjo prie nezažėninkų ir jis man sakęs būk jis tas pats kunigas, kaip ir buvęs, tiktai nenoris tarnauti vyskupui. Ar ištikro, Jonai, jis yra tas pats, kaip jis pirma buvo?

Jonas: Atsimink, Raulai, tą principą, kad be vado toli neisi. Katalikų Bažnyčios vadai yra vyskupai, po šv. Tėvo Popiežiaus vadovystė, kurių galva yra Pats V. Jėzus Kristus. O kas sutrauko ryšius, arba atskiria nuo Jėzaus Kristaus vadų, tas atskiria nuo Paties Jėzaus Kristaus. Sutraukęs ryšius su Šventa Katalikų Bažnyčia, jis praranda visas dvasiškas teises. Nebegali teikti jokių Sakramentų, nes jis tampa suspenduotas nuo Sakramentų; pališka, kaip atsisakyti arba heretikas. Nės Jėzus Kristus pasakė: Kas neklauso Bažnyčios tas tebūna heretikas. J. V. S.

PADEKOS ŽODIS

Amerikos T. T. Marijonų Provincijos vardu reiškiu giliausią ir nuodirdžiausią padėką visiems, kurie, netikėtai mirus mūsų Provincijos Vadui a. a. kun. Jonui Navickui, skaudžios mums valandoje teikėsi mums nuliūdusius paguosti savo gražios užuojautos žodžiais.

Taip jau tariau tikrai lietuviškąjį ačiū dalyvavusiems mūsų Brangaus Velionies laidotuvių: J. E. Vyskupui dr. O'Brien, dvasiškiškai, p gener. konsului Budriui, seselėms-vienuolėms ir pasaulionims, kurie, nepaisydami tolimos kelionės ir darbo dienos nepatogumų, taip skaitlingai suvažiavo į Marianapolį, kad atiduotų paskutinį patarnavimą neužmirštamoms atminties a. a. kun. Jonui.

Lygiai dėkoju ir Thompsono P. Šv. N. Pr. seselėms, graboriui p. Dirsei, gerb vargoninkams su p. Juška priešakyje ir visiems, kurių pasidarymu laidotuvių, apeigų, rugsėjo 8 d. 3 m., tikrai buvo atliktos didingai ir išsklindingai.

Galop, padėkos žodžius tariau ir spaudai, tiek mūsų šali—lietuviškajai, tiek anglų kalba "einančijai, kad teikėsi taip gražiai ir plačiai paminėti savo skiltys mūsų buvusio Provincijos Vadovo gyvenimą, darbuotę, mirtį ir palaidojimą.

Geriausias Viešpats teatlygina visiems šimteriopai!

Kun. K. Rėklaitis, M. I. C., Amerikos Marijonų Provincijos Marianapolis College, Thompson, Conn., Rugsėjo 9 d. 1941 m.

Prezidentas Roosevelt pirmąjį Apsaugos Taupymo Boną pirkė gegužės 1, 1941. Jūsų bankas ar jūsų pašto ofisas laukia Tamstos žygio—laukia šiandien!

VYRAI, MOTERYS VIRS "40 M. NEBOKITE SILPNI SENI

Jauskitės šviesiai, sveiči. Daug Jausmų. Vaisių, Otrex. Jausmų yra abeji stiprybi, energingai, dainai reikalingi. 40 m. ir vyresni stingingiam gelčiai, kalkių, fosforo, jodo, Vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras sako: "Tas labai natūralu mano žmoniam. Aš pats jį vartojau. Atsiskaito vaikai." Vaisių reguliarį \$1.00 vėle Otrex. Vaisių Tableta šiandie tik už 89c. Pasauly duoda visose gerosse vaistinėse.

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba GANTOS IR KITI BALSAI Saliuvinio KUN. A. M. KARUZISKIS (Telplys)

Palmas Medis—Dievo

Bažnyčia

Net kaip palmas medis, kuo daugiau jis apkrantamas ir slėgiamas žemyn, tuo labiau jis auga ir plečiasi, arba ištiesia savo šakas toli ir plačiai; taip, panašiai, Bažnyčia, kuo daugiau ji persekiojama ir užgauta, tuo daugiau jėgos, drąsos ir gyvumo ji sau ima.

Tvirtas Karakteris,

Dievota Siela

Palma yra teisiųjų ir teisingųjų analogija. Ji yra aukšta, pilna ir stati. Nei didelės sunkumos, kurias žmonės uždeda ant jos galvos, nei įkyrus vėjo užsispyrimas negali jos nusverti į šoną nuo tobulo statumo. Ji stengiasi pakilti taip toli, kaip galima link Dangaus Gerjo žmogaus meilės yra nustatytos ant dalykų aukščiau, jo pilietybė yra Danguje.

Palma bujoja, kur kiti medžiai vysta ir miršta. Ji auga ir auga aukštyn, net jei didelės sunkumos yra uždedamos ant jos galvos. Čia yra dievotos sielos, gero žmogaus paveikslas. **Štai, kurios mėgina jį ir grąžina sutruškinti jį yra bejėgės taip padaryti.** Dievo malone jos nerūgdo jo augimą. Jis turteja nuostoliu, stiprėja išmėginimu, darosi kantrus sielvartomis, džiugus kentėjimu.

Palma yra visad žaliuojanti. Dievota siela auga ir bujos pertraukos. Pasanga tai jos gyvenimo reguli. Šieks šiandien atsiekta bus pradedamoji rytojaus vieta. Prapastai palma neša nuo 300 iki 400 datuliu svary kas metai ir yra žinoma nešusi 600 svary sunkumą. Dievota siela duoda klusnumo, skaistybes, labdarības ir kitiems pagelbėjimui vaisius. "Vaisius pašventinimui" (Rom. VI, 22). Jie, kaip psalmistas sako, vis dauginis vaisingame sename amžiuje.

Visa Mylinti ir Nuoseklus

Krikščionys

Iš priežasties jo statumo, tvarkumo, nuolatinio žalum, tamprumo, neįveikiamumo, palmas medis yra vienas iš puikiausių daiktų augančių pasaulyje. Jis yra amžinuosio grožio matomo tikroje taisyboje simbolis, ir tų, kurie jį rodo, jis matomas jo tobulum—mūsų Viešpatyje Jėzuse Kristuje. Jis matomas, daugiau arba mažiau, visuose jo nariuose, kurie yra prisitaikę prie Jo paveiklo. Mylintis, tvirtas ir nuoseklus krikščionis yra žmonių pasigėrėjimu.

(Bus daugiau)

LEKTUVO NELAIMĖJE ŽUVO TRYS VAIKAI

Hemstead, N. Y. — Rugsėjo 3-čią degantis lėktuvas nukrito miestelio gatvėn ir mirtinai apdegino 3 vaikus. Lėktuvo pilotas leit. Roy W. Scott ir Mitchell Field su parašu nukrito ant medžio ir išliko gyvas ir sveikas.

Lietuvos Raudonasis Kryžius skelbia šturpius laikus, kad būtų vykdyta okupacijos laikais iš Lietuvos oga išvežta iš viso apie 200,000 žmonių.

masių auklėjimas jungsis kartu su laisvės ir nepriklausomybės šūkiu, už kuriuos kiekviena lietuvių generacija gausiai moko savo krauju ir savo aukomis. Taigi mokslinis Instituto darbas bus ne vien teorinis, bet ir praktinis: per kultūrą jis stiprins laisvąjį žmogų, kurį šiandien taip užsispyrę sunaikinti komunizmas ir nacizmas.

Institutas Ieško Draugų

Auklėti brandesnes lietuvių kultūrinės pažiūras ir supažindinti su lietuviškas anglosaksų pasaulį—tai sunkus ir vienam žmogui neįmanomas darbas. Šios kilnios pastangos ieško sau talkininkų. Lietuvių organizacijų (Kat. Fed.) Institutui skirtos lėšos kol kas galės užlaikyti tik tai jo kukli ofisą ir mažą dviejų žmonių personalą. Knygoms leisti lėšų dar beveik nėra. Tuo tikslu prašome smulkesnių ir stambesnių visuomenės aukų. Kas paaukos \$100.00 bus įrašytas Instituto garbės nariu. Kas paaukos bent \$10.00 skaitysis nariu rėmėju. Visi nariai gaus Instituto leidinius.

Visi, kurie teiksisi Institutui rašyti ar versti knygu ir straipsnių jo leidiniams bus užskaityti Instituto nariais korespondentais. Šiuo metu Instituto direktoriui labai būtų pravartu žinoti kas ir kokius plačiai suprastos lituanistikos veikalus rašo ar pla-

nuoja rašyti. Instituto direktorius maloniai juos prašo atsiliepti.

Instituto ofisui šiuo metu reikalingi rinkoje beveik nebegaunami šie veikalai: Lallo lietuviškai-angliškasis ir angliškai-lietuviškasis žodynas; Šapokos Lietuvos Istorija ir visokie istorinės Lietuvos seni žemėlapiai (ypač Radvilos žemėlapis 1613 m.). Žemėlapius užtektų tik paskolinti, kol bus išleista Lietuvos istorinė geografija.

Visos redakcijos prašomos siųsti savo laikraščius.

Šiuomi pradetu sunkų darbą labai kukliose sąlygose. Norėtūsi, kad šis darbas būtų mokslo žmonių būtų tęsiamas ištisas generacijas. Jei lietuvių tauta ima iš pasaulio kultūrinių sandėlių, tai ji turi nors po truputėlį ir savo dalies į kultūros lobyną įdėti. Karas visiškai izoliavo nuo Amerikos lietuvių mokslo ir meno žmones. Tad šiuo metu mūsų šis indėlis bus nepaprastai kuklus. Bet tikėkimės geresnių ir laisvesnių taikos laikų, kuomet lietuvių talentai plačiau praskleis savo žiedus didžiajam pasauliui.

Prof. Kazys Pakštis, Ph. D., Liet. Kultūrinio Instituto direktorius 1941 m. rugsėjo 10 d. 6017 So. Kenwood Ave., Chicago, Illinois.

L. R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE PILDOMO KOMITETO SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

(Tęsinys)

Prezidentas kviečia raportuoti Daktarą Kvoteją.

DAKTARO KVOTEJO RAPORTAS

Didžiai gerb. Vykdamos Tarybos Dvasios Vade, Prezidente, Nariai:

Šį kartą ir vėl tenka man tikrai maloni ir brangi proga būti tolimiesiems mūsų veiklos planams išplėsti Susivienymo gerovei dabar. Matant visą valdybos sąstatą prie tos veiklos visuomenai įsipareigojusį, kaip kaip iššaukia manysje ryngesnių užsimojimą darban ir sykiu duoda pajausi didesnę to įsipareigojimo atsakomybę. Jo Praktiškumą, didžiai gerbiamas kun. dr. Jonas Navickas, mūsų brangiosios kongregacijos provincijolas, pramatydamas to darbo rimtį, su džiaugsmu išleido mane čia kuo nuosirdžiausia pasveikinti ju ir draug su jums teigiama kryptimi Susivienymo gerovei padirbėti. Gyvenimo kely mus vis labiau ir labiau sukrečia kas kart didėjanti antrojo pasaulinio karo formoje pragariška audra. Kada mūsų tautą kryžiuoja sunaikinimui, kada liejasi tautos sūnų atpirkimo kraujas, suprantama, kad tokių skaudžių momentų veiksmams iššaukia visuose mumyse noro, troškimo aukotis savo pareigoms. Vien apie savo pareigų ėjimą ir tegaliu pasakyti, kad jas ėjau tokioje nuotaikoje.

Bėgy šio pusmečio teko išegzaminuoti 1596 sirgimo blankos, 113 mirimo liudymų ir 335 aplikacijos. Priimta 333.

Čia noriu priminti, kad narių mirtingumas yra gan aukštas. Tačiau bendrai išpuolęs amžis kiekvienam nariui didelių skirtumų neturi su gautais daviniais praecy. Mirtingumas yra didesnis dėlto, kad šiuo kart turėta didesnis skaičius senesnio amžiaus narių.

Naujų narių augimo skaičius nors nepasiekė pagedaunio kiekio, bet visgi gerokai pasivaryta pirmyn. Tai parapijų vadų, veikėjų ir generalinio organizatoriaus Prano Katiliaus nuopelnas. Iš kitų apskričių, ir kuriuos organizatorius neturėjo galimybės nuvykti, tegauta tik po keletą dešetų aplikacijų. Praktika parodė, kad generalis organizatorius yra labai reikalingas. Pastebėjau, kad organizatoriaus priimtų aplikacijų skaičiuje radosi žymiai jaunesnio amžiaus aplikantų. Tai yra labai naudinga Susivienymui, nes tik tokie aplikantai, tapę nariais, sumažins besireiškiantį didesnį mirtingumą.

Baigdamas, reikiu nuosirdžios padėkos Pild. Komitetui ir kuopų valdyboms už glaudų bendradarbiavimą.

A. G. RAKAUSKAS, MIC, M. D.

P. Karauskas pasiūlė raportą priimt, J. G. Joneika parėmė. Priimtas vienbalsiai.

I sesiją kviečiamas redaktorius M. Zujus, kurs pateikia savo raportą.

REDAKTORIAUS RAPORTAS

Aukštai gerbiami Pildomojo Komiteto nariai:—

Pereitas Pildomojo Komiteto susirinkimas pareiškė eilę pagedavimų dėl organo "Garso" turinio ir techninės pusės gerinimo.

Tuos pagedavimus laikiau omenyje ir stengiausi juos įgyvendinti.

Dėl laikraščio formato keitimo Finansinė Komisija atlaikė porą susirinkimų, kuriuose dalyvavau ir plačiai diskutavau reikalą svarstėme. Svarbiausia formato nepakeitimo priežastis, kuri, be abejonės, savo raportuose išaiškina Sekretorius ir kiti Pildomojo Komiteto nariai, tai su tuo susiję finansai.

Tekninius laikraščio tobulumas daug pareina nuo popieros, dažų, raidžių ir paveikslų.

Mūsų laikraštis už dabartinę kainą gauna prastą popierą, ir prastus dažus.

Rankinių raidžių rinkinį šiek tiek papildinome ir jų daugiau vartojame raštų antgalviams.

Arčiausia yra su paveikslais. Savo rašinos neturime, o įstaiga, kuriai duodame mat, daug jų sugadina ir padarytos klaidės dažnai nepasijūti tobulumu. Tas parodo, kad dar neužtenka turėti mašiną, bet tam dar turi reikėti patyrusio dirbėjo.

Iki šios klūtys nebus nugalėtos—tekininė laikraščio pusė nebus patraukli.

Dėl Susivienymo Istorijos. Jokių žinių dar nėra, ar Tėvų Marijonų Spaudos Administracijos išspausdinta Susivienymo Istorija yra išlikusi, ar bolševikų sunaikinta. Pasikeitus aplinkybėms, gal būt, netrukus šis reikalas išaiškės.

M. ZUJUS, Redaktorius

J. G. Joneika pasiūlė raportą priimt, dr. A. Rakauskas parėmė. Priimtas vienbalsiai.

REAL ESTATE IR MORGICIAI

Sekretorius raportuoja apie gautus mokesčius ir padėtį Desbio ir Šarkausko morgicijų Clevelande ir Akron, Ohio.

Plačiai apsvarsčius, K. Venčius padarė pasiūlymą, kurį dr. A. Rakauskas parėmė.

Pildomasis Komitetas, išklauses raporto Šarkausko morgicijų reikalą, atsižirdamas į neregularius mokesčius ir stoka kooperacijos iš globėjos Mae Daniels pusės, instruktuoja Finansinę Komisiją pranešti globėjai, kad Pildomasis Komitetas negali ilgiau toleruoti tokios padėties ir reikalauja paskirti įgaliojimą Susivienymui, kaip agentą kolektyvumui rendų; jei su tuo savanoriai nesutiktų, Finansinei Komisijai duodamas pilnas autoritetas veikti, taip pat pasiūlyti du išėjimus: telėms užgyrimas, kaip morgininkui, rinkti rendas arba eiti prie foreclosinimo.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Sekretorius referavo apie Susivienymo žemę ir lo- Akronė ir pasiūlymo metines išlaidas už takus ir

padarytas pastangas nuosavybę parduoti, kas iki šiol nedavė rezultatų.

J. G. Joneika toliau paaikšino Finansinės Komisijos pastangas.

K. Vilniškis irgi dalyvavo diskusijose.

Galutinai nuspręsta reikalą palikti Finansinei Komisijai su pilnu autoritetu veikti ir jei bus galimybė parduoti visą nuosavybę arba jos dalį.

Vice Prezidentas P. Karauskas laikinai užima pirm-sėdžio vietą.

Sekretorius skaito korespondenciją su Lietuvių Universaliu Biuru kas link pardavimo Susivienymo namo, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

Dr. A. Rakauskas pasiūlė, K. A. Venčius parėmė užgirti propoziciją ir pardavimo sąlygas, Lietuvių Universaliu Biuru pasiūlytas, suteikiant pilną autoritetą Finansinei Komisijai veikti, jei pasiūlymas būtų priimtas.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Sekretorius raportuoja apie pastangas parduoti Serantų real estate nuosavybę ir apie vieno realtorų—Philip B. Williams, kuriam pavesta namo priežiūra—dalyvavimą viename Finansinės Komisijos susirinkime.

Mr. Williams raportavo, kad namų pataisys ir iškels Penna Anthracite Coal Co. savo lėšomis.

Sekretorius raportuoja, kad Miners Mills 25 kuopos eks-sekretorius Valentas Petrauskas, gavęs Susivienymo advokato J. S. Lopatto laišką, atvyko į Susiv. centro ofisą reikale jo nesumokėto balanso ir užsimekėjo sąskaiton \$2.70.

Dvasios Vadas apleido susirinkimą 4:30 P. M.

Sekretorius V. T. Kvetkas perskaitė laišką gautą iš aktuario R. Merriman reikale jaunamečių priedinių kreditų persikeliant į pilnamečių klases.

V. T. Kvetkas pasiūlė, P. Karauskas parėmė atmo-kėti priedinį 25 procentų kreditą duokliū sąskaiton visu jaunamečių persikėlusiu 1940 metais.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

V. T. Kvetkas pasiūlė, K. A. Venčius parėmė sesiją uždaryti, o sekančią sesiją pradėti trečiadienį 9:30 ryte.

Dr. A. Rakauskas vadovauja maldai

Prezidentas L. Šimutis sesiją uždarė 5:05 P. M.

SESIJA TREČIOJI

Rugpiūčio 13-ta

Prez. L. Šimutis trečią sesiją atidarė 9:30 A. M. ir pakvietė Dvasios Vadą kun. P. M. Jurą sukalbėti maldą.

Dalyvauja visi Pildomojo Komiteto nariai ir Redaktorius M. Zujus.

Prez. pakvietė Sekretorių perskaityti rugpiūčio 12-tos sesijų protokolą.

Sekretorius perskaitė protokolą. Pataisų nėra. K. A. Venčius pasiūlė priimt, dr. A. Rakauskas parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Prezidentas L. Šimutis kviečia raportuoti vajuos komisijos narius, prieš išklausan generalinio organizatoriaus Pr. Katiliaus raportą.

Sekretorius V. T. Kvetkas, kaip vajuos komisijos narys, raportuoja pirmas apie įvairias smulkmenas, planus ir kooperaciją suteiktą organizatoriui.

Toliau iš eilės raportuoja Vice Prez. P. Karauskas, Iždininkas J. G. Joneika, Redaktorius M. Zujus iš-reikšdami savo opinijas ir paaikšindami savo asmeninę veiklą vajuos metu.

Po to Prezidentas L. Šimutis pakvietė organizatorių Pr. Katilių išduoti savo raportą.

Organizatoriaus skaito ilgą ir smulkmenišką raportą apie savo patyrimus darbuojantis vajuos dirvoje, taipgi pateikia įvairių rekomendacijų gavimui geresnės kooperacijos iš visu tiesioginiai ir netiesioginiai suinteresuotųjų vajuos judėjimu narystės padidininimui.

Raportas paliko gerą įspūdį Pildomojo Komiteto nariuose ir jis buvo atidėtas tolesniam apsvarstymui, nes į susirinkimą atvyko aktuaras Mr. Merriman.

Netrukus atvyko ir Susivienymo legalis patarėjas adv. J. S. Lopatto.

Čia pat Pildomojo Komiteto nariai, aktuaras ir legalis patarėjas ėmėsi svarstyti rekomendacijas padarytas Massachusetts Insurance Departamento sąryšy su kai kuriais Konstitucijos paragrafais ir Pennsylvania Insurance Departamento reikalavimus pataisyti čarterį gavimui leidimo išdavinti Endowment apdraudą.

Buvo perskaityta korespondencija vėsta Susivienymo centro ofiso, aktuario ir advokato A. O. Shallno iš Bostono, kuris veikia kaip Susivienymo legalis atstovas Mass. valstijoje Apdraudos Departamento reikaluose. Papunkčiui svarstytas kiekvienas straipsnelis ir lyginta su Massachusetts valstijos įstatymais.

Dėl kai kurių punktų palikta Mr. Merriman'ui susisiekti su adv. Shallna dėl platesnių informacijų ir aiškumo. Tolimesnė korespondencija su Mr. Shallna kas link likusių straipsnelių palikta Sekretoriui.

Kai kiekvienas klausimas kas link reikalaujamų atmainų, pritaikytų Mass. įstatymams, bus suprstas, adv. J. S. Lopatto paruoš reikalingus amendmentus sekančio Seimo užgyrimui.

Skaityta korespondencija iš Pennsylvania Apdraudos Departamento sąryšy su šilomomis Carterio ir Konstitucijos atmainomis gavimui leidimo išdavinti Endowment apdraudą.

Peržiūrėjus Susivienymo Čarterį ir Konstituciją tokios provizijos nesurasta. Pildomasis Komitetas instruk-tavo advokatą Lopatto paruošti amendmentus dėl sekančio Seimo gavimui leidimo išdavinti Life, Endowment ir Term apdraudas.

Šios instrukcijos yra priedas prie tų instrukcijų, kurios buvo duotos adv. Lopatto metiniam susirinkime ištaisymui Susivienymo vardo Čarteryje ir pakeitimui Pildomojo Komiteto titulo.

Trumpos diskusijos buvo kas link "Karo punktų" (War clauses), kurias kai kurios apdraudos kompanijos užgyrė. Mr. Merriman patarimu, šis klausimas paliktas status quo laukiant tolimesnių įvykių eigos.

Sekretorius raportuoja, kad iš kelių narių gyvenančių New Yorko valstijoje gauti reikalavimai kas link pasiskyrimo negiminių pašalpgavių.

Mr. Merriman ir adv. J. S. Lopatto pataria prisilaikyti New Yorko valstijos apdraudos įstatymų, kurie specifiškai nurodo, kad pašalpgaviais gali būti tik giminingi asmenys. Atsitikime, jei gyvū giminių nebūtų, tuomet gali būti įvardinta vietinė kuopa.

Sekretorius perskaitė laišką iš New York apdraudos departamento kas link pinigų balanso dar esančio už-darytuose bankuose ir nepriskaitytų prie pripažinto turto.

Sekretorius painformavo Komitetą, kad buvo pasiūsti laišškai uždarytų bankų receiveriams ar likvidacijos agentams apskaitinamui sumų, kurias yra galimybė atgauti ir pavartoti kaip argumentą reikalaujant priskai-tyti prie pripažinto turto.

Sekretorius V. T. Kvetkas priminė Komitetui, kad pereitasis Seimas paliko P. K. nustatyti status (stovi) nario, kuris taipgi priklauso prie pašalpos klasės, kuomet jis išmoka pilną 20 metų periodą už 20 Metų Certifikatą. Koks tada jo stovis pašalpos klasėje?

Šiuo reikalu pavesta Sekretoriui pasitarti su Susivienymo legaliu patarėju ir gauti opiniją

Sekretorius taipgi atkreipia dėmesį į Straipsnį 11, paragrafus 2-3, reikšdamas abejonių kas link Pildomojo Komiteto autoriteto parduoti bonus, šerus, real estate ir visą judomąjį turtą. Tas irgi palikta gavimui opinijos.

Sekretorius painformuoja P. K. narius, kad 20 Year Payment E. 85 jaunamečių sertifikatas yra išspausdintas ir paruoštas išsiuntinėti valstijoms, kurios jį užgyrė, kaip tas yra atžymėta Sekretoriaus raporte.

Palyginimas buvo padarytas sustabdyto 20 Year Pay. sertifikato su nauju 20 Year Payment E. 85 sertifikatu. Aktuaras irgi dalyvavo diskusijose

Prezidentas L. Šimutis trečią sesiją uždarė 12:30 P. M.

SESIJA KETVIRTA

Prez. L. Šimutis atidarė 4-tą sesiją 2:00 P. M., vi-siems P. K. nariams dalyvaujant

Seka rytinėje sesijoje pradėtos diskusijos kas link 20 Year Payment. Certifikatai dabar yra galėje.

Skaitytas aktuario Merriman laiškas kas link vieno nario, kurs nori gauti cash surrender už sustabdytą 20 Year Payment.

J. G. Joneika pasiūlė, dr. A. Rakauskas parėmė, kad Sekretorius su Aktuario talka toliau svarstyti propoziciją palyginant įvairių amžių rezervus, padidėjusius naujų sertifikatu pajamas, kas kliudo cash surrender (atsiskaitymą grynais) galimybėms ir kitas galimas kliūtis Finansinei Komisijai duodamas autoritetas, gavus aktuario ir Sekretoriaus raportą, padaryti nuosprendį.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Prezidentas L. Šimutis kviečia į susirinkimą Praną Katilių tęsti savo, kaip organizatoriaus, raportą ir toliau svarstyti naujų narių vajuos planus.

Prez. L. Šimutis kviečia Vice Prez. P. Karauską užimti pirm-sėdžio vietą, kadangi jis nori dalyvauti diskusijose.

P. Katilius dar žodžiu papildė savo raportą jau išduotą raštu, apipasaokdamas savo patyrimus.

Diskusijose dalyvavo visi P. K. nariai darydami įvairius paklausimus ir duodami sugestijas.

Svarstyta sugestija duoti apmokamas vakacijas, kaip dovanas (prizes) dėl jaunųjų veikėjų (organizatorių); kaip suinteresuoti studentus tapti organizatoriais jų atostogų laikų; geresnė publikacija; pagerinti kooperaciją vietinių lyderių su generaliniu organizatorium; dvasiš-kijos pagalba.

L. Šimutis pasiūlė, J. G. Joneika parėmė diskusijas baigti. Priimta vienbalsiai

Dr. A. Rakauskas pasiūlė, L. Šimutis parėmė Pr. Katilių palaikyti organizatorių ir toliau. Jo veiklai planą paruoš vajuos komisija prisilaikant iškeltų suges-tijų ir priimant bile planą, kuris tik prisidėtų prie va-jaus kampanijos pagerinimo.

Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

L. Šimutis praneša, kad Chicagos apskritis nutarė ir kviečia gen organizatorių Chicagon visam lapkričio mėnesiui.

Vice Prezidentas P. Karauskas užleidžia pirm-sėdžio vietą Prezidentui L. Šimučiui.

Sekretorius skaito korespondenciją su U. S. Iždinin-ko asistentu Mr. Houghteling.

August 6, 1941.

Wm T. Kvetkas, Esq., Secretary, Lithuanian R. C. Alliance of America, 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pennsylvania.

Dear Mr. Kvetkas:

Many thanks for your fine letter of August 2. We here at the Treasury are delighted to learn that your Alliance has purchased \$50,000 of Defense Savings Bonds. Your cooperation in the Defense Savings program is of great value, both to the defense of the United States and for the protection of democracy.

We have given your item of good news to the editor of our Field Organization News Letter, which is read by our Staff throughout the country. We are waiting on the Government Printing Office for additional supplies of Defense Savings circulars and as soon as we receive them we will ship

you 1,000 pamphlets. Please call upon us for any further information or material you may wish. With many thanks and best wishes. Yours sincerely,

James L. Houghteling, Assistant to the Secretary

Kas link U. S. O. užgirta tokia rezoliucija: Lietuvių Romos Katalikų Susivienymo Amerikoje Pildomasis Komitetas savo pusmetiniame susirinkime Susiv. Centro ofise, Wilkes-Barre, Pa., užgyrė United Service Organizations, susijungusias tikslu teikti dabartinių rimties laikotarpiu U. S. armijoje tarnaujantiems vyrams rekreacijos patogumus, ir toliau

NUTARIA ir ragina, kad kiekvienas Lietuvių Romos Katalikų Susivienymo narys savanoriai prisidėtų savo auka U. S. O. Fondo parėmimui.

Kun. Pr. M. Juras sukalbėjo maldą

Prez. L. Šimutis 4-tą sesiją uždarė 5:10 P. M.

SESIJA PENKTOJI

Rugpiūčio 14-ta

Prezid. L. Šimutis 5-tą sesiją atidarė 9:40 A. M., ir pakvietė Dvasios Vadą kun. P. M. Jurą sukalbėti maldą.

Dalyvauja visi P. K. nariai.

Prezidentas L. Šimutis kviečia Sekretorių perskaityti vakarykščios dienos sesijų protokolą. Perskaitytus, K. Vilniškis pasiūlė priimt, kaip skaitytas, kun. Pr. M. Juras parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Prez. L. Šimutis raportavo apie Berniukų Skautų judėjimo progresą.

Sekretorius V. T. Kvetkas raportuoja apie korespondenciją tarp Brooklyn, N. Y. Sv. Petro ir Povilo draugijos sekretoriaus J. Očiko ir Susivienymo centro. Draugijos nariai nori prisidėti prie Susivienymo ir teiravosi apie sąlygas.

Nors aktuario p. R. Merriman išskalkuliuoti rezervaui buvo patenkinantys, vienok kitos sąlygos jiems buvo nepriimtinos ir nariai nusprendė neprisidėti.

Sekretorius skaito Connecticut Lithuanian Catholics sekretorės Marcelle Aimutis laišką ir Susivienymo centro duotą atsakymą.

Dvasios Vadas kun. Pr. Juras kelia klausimą kas link naujų narių priesaikos teksto žodžių konstrukcijos, pranešdamas, kad jis yra gavęs nepalankių pareiškimų dėl dabartinės formos.

Po trumpų diskusijų klausimas paliktas Dvasios Vadui kun. Pr. M. Jurui ir Sekretoriui pertvarkyti priesaikos tekstą sekančio Seimo užgyrimui ir prieš sekančios konstitucijos laidos spausdinimą

POMIRTINIŲ REIKALAVIMAI

40 kp. Shenandoah. Raštu ir žodžiu pareikšti priešingumai prieš išmokėjimą beneficijų už mirusią Agotą Ramilienę.

Skaitytas kuopos sekretorės laiškas išaiškinantis aplinkybes, kaip jas nurodo šeimynos nariai.

K. A. Venčius pasiūlė, K. Vilniškis parėmė išmokėti reikalavimą su sugestija, kad Dvasios Vadas ir Sekretorius pasistengtų gauti kunigo steitmentą, kad jį pildė savo religines obligacijas.

Skaitytas laiškas nuo advokato M. M. Šliko iš Philadelphia kas link pomirtinės reikalavimo.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygną Papildytų Šiomis Knygomis

Valgių Gaminimas ir Namų Prižiūrėjimas

Seimininkės! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai seimininkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoj yra nurodomai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušienines, pyragus ir pyragėlius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, preservus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti, naudingi paaikšninimai. Kaina \$1.00.

Amerikos Lietuvių Istorijos Kronikinės Knygos

Surinko ir išleido kun. A. Milukas: a) Amerikos Lietuvių Kronika 1868—1893 n. 300 pusl. Popieros apdaras \$3.00; b) Amerikos Lietuvių Profesionalai ir Kronika. Du tomai. 476 pusl. Popieros apdaras \$4.50. c) Spaudos Laisvė ir Amerikos Lietuvių Organizacijos Sukautėvis. Antra laida. 782 pusl. Popieros apdaras \$5.00.

Katekizmas Anglų ir Lietuvių Kalbose

Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Ketvirtoji laida. Kadangi mūsų šeimviškos vaikų dailės gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms pri-selbsa tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klasiškai ir etas-kymai trumpi ir lengvučiai. Kaina: 20c. už vienetą 15c. perkant 5 ar daugiau.

Angliškai Lietuviškas Žodynelis

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos šienokis lengvai galima angliškai susikalbėti. Žodynelis turi arti-pustrečio šimto puslapių, patogu formato, parankus ne-šiotis kiltentių ir kiekvienam reikale naudotis. Kaina \$1.00.

Reikalaukite "GARSO" ADMINISTRACIJOS

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
- L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- P. Karalauskas, Vice Pres., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
- W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
- J. Yonakas, Īdininkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
- K. A. Venčius, Īdo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
- K. Vilniškis, Īdo Globėjas, 41 Pardee Place, Westville, Conn.
- Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvoč., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill.

KONTROLES KOMISIJA

- 1. J. Vaičiaitis, 2509 Main St., Scranton, Pa.
- 2. Ad. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa.
- 3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTU KOMISIJA

- 1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
- 2. V. Griekštaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
- 3. V. Leliokas, 22 Penn St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

- 1. Adv. J. J. Grilius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
- 2. J. A. Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- 3. Ed. Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
- 2. Kun. J. Pakauskas, 10809 S. State St., Roseland, Ill.
- 3. J. B. Lauška, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- 4. Ant. Knežys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- 5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBES KOMISIJA

- 1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
- 2. K. Šlamiėnė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
- 3. M. Šrupienė, 4351 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.
- J. P. Rakšis, Skautų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill.

CLEVELAND, OHIO

Iš LRKSA 142-ros Kuopos Susirinkimo

Rugsio 11 d. įvyko 142 kuopos susirinkimas paprastoje vietoje. Susirinkimą atidarė pirm. Jonas Zeunis maldai ir pranešė, kad kuopos ilgametis nutarimų raštininkas Alfonsas Vanagas yra oficialiai pranešęs, kad turįs didelius norus darbuotis Susivienymui bei lietuvystei, bet paskutiniu laiku jį paskirtas prie naktinio "sifto". Kuopos nariai turėjo priimti rezignaciją ir vietoje išrinkti Pauliną Glugodiene, kuri jau 8 metus yra raštininkavusi šiai kuopai.

Kuopos Īdininką Vytautą Navarską pašaukė Dėdės Samo kariuomenėn. Vytautas irgi yra daug pasidarbavęs dėl šios kuopos.

Iš jaunamėčių skyriaus persikėlė į 1000 apd. skyrių Alfredas Jackus (rūpesčiu jo mamytės Barbaros). Pavyzdingas jaunuoelis. Ir jaunamėčių skyriuje būdamas visuomet lankė susirinkimus ir parengimus.

Kultūrinio Darželio susirinkimas dėl karščių neįvyko.

Ohio apskrities raštininkas Jurgis Venslovas pranešė, kad per vasaros karščius mažai darbas, bet rudenį žada smarkiau padirbėti.

Vajus Ohio apskirty persilpnai varomas ir mažai dėmesio kreipiama. Dirva čia yra plati, tik reiklia valdybai daugiau padirbėti.

Sv. Jurgio parapijos 40 meti sukakties minėjimo komisija pranešė, kad šį mėnesį neturėjo susirinkimo. Darbas varomas pirmyn, rengiamasi prie šaučių vakarų.

J. Venslovas pranešė, kad dabar Clevelande pradėjo organizuoti Literatūros draugija, kurios tikslas yra remti lietuvių katalikų spaudą. Organizavimu rūpinasi adv. Stasys Gabaliauskas, kuris dirba visu pašventimu ir kviečia visas katalikiškas

organizacijas bendrai darbuotis. Rintai apsvaščius, kuopa nutarė prisidėti ir bendrai darbuotis. Į komisiją išrinko P. Glugodiene, R. Vitonienė, Vl. Šukienė, L. K. Spaudai remti drįsė rengia pirmą kartavimą vakarą spalio 4 dieną, šeštadienį. Sv. Jurgio parapijos auditorijoje. Bus kortavimas ir šokis su vaišėmis. Yra vilities, kad bus skaitlingas vakaras, nes entuziazmas didelis. Visi nauji nariai, įstoję į draugiją bus skelbiami "Lietuvių žiniuose".

Pirmininkas J. Zeunis trumpa kalba visų narių vardu pasveikino Vincą ir Pauliną Glugodius su 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktimi. Visi nariai sustojo ir aplodimtais išreiškė geriausius linkėjimus, ypač Glugodienei, kuri yra šios kuopos organizatorė, ilgametė raštininkė, buvus pirmininkė, su rengus visą eilę įvairių vakarų. Emilija Vyšniauskienė jau ilgą laiką serga. Turėjo sulaužyt ranką. Lanko Ant. Vilimaitis, kuris ir raportą išdavė. Gibas nuo rankos jau atimtas, gal tuojau pradės vėl darbuotis kaip namuose, taip ir kuopoje. Visi nariai laukia pasveikimo.

PRANEŠIMAS

Šiuo pranešu visoms LRKSA New York ir New Jersey apskrities kuopoms, kad yra šaukiamas special vajuus reikalavimais apskrities kuopų atstovų ir jų valdybų suvažiavimas šiuo rugsėjo mėn. 21 dieną, sekmadienį, tuoj po pamaldų Apriškimo parapijos salėje, No. 5th ir Havemeyer Sts. kampas, Brooklyn, N. Y.

Mėdžiū kuopų atstovus ir valdybas suvažiavime dalyvauti, nes turėsime daug svarbių vajuus reikalų aptarti. Guvažiavime taip pat dalyvaus ir Susivienymo generalinis organizatorius Pranas Katilius, kuris šioje apylinkėje jau darbuojasi.

S. Lukoševičius, apskr. pirmininkas

314 So. First St., Brooklyn, N. Y.

BALTIMORE, MD.

Svečiai iš Wilkes-Barre, Pa. A. Skurkis ir jo žmona Petronė, sūnus, dukterė ir p. J. Lukoševičius atvažiavo automobiliu į Baltimore, Md., pas gimines Griškūnus. Svečiai nuo rugpjūčio 29 d. iki rugsėjo 2. Svečiai gėrėjosi lietuvių Šv. Alfonso bažnyčioje ir susipažino su miestu.

Pp. Gruškūnai labai patenkinti savo brangiais giminiškais. J. Skurkis yra LRKSA 17-ros kuopos Īdininkas, Wilkes-Barre, Pa. J. Karalius

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa. — 179 susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumos Šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

FOREST CITY, Pa. — 5-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa. — 17 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po pamaldų parapijos salėje.

LEWISTON, Me. — 26-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 2 val. po pietų šv. Katerinijos parapijos salėje. Visi nariai malonėms susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 1 val. po pietų Mokačio salėje.

MAHANOY CITY, Pa. — 31 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena parapijos salėje. Pradžia tuoj po sumos.

EYNON, Penna. — 42-ros kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumos parapijos salėje.

SUGAR NOTCH, Pa. — 46 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, tuoj po antrų mišių.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 2 val. po piet pas kuopos sekretorių.

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 2 val. po pietų, Kazio Mikučionio name, 136 Penn Ave., Exeter, Pa.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumos bažnytinėje svetainėje.

YOUNGSTOWN, Ohio. — 63 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 7 vakare paprastoje vietoje.

ASHLEY, Pa. — 69-tos kuopos susirinkimas įvyksta 3-čią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietus, pas raštininką J. Šupinską, 43 Cooke St., Ashley, Pa.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumos bažnytinėje salėje.

SWOYERSVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 2 val. po pietų, paprastoje vietoje.

NEW YORK, N. Y. — 106 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena Aušros Vartų parapijos salėje po pamaldų (sumos).

NANTICOKE, Pa. — 114 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena po bažnytinę salę, tuojau po pamaldų.

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 d. bažnytinėje salėje, tuoj po sumai. Kvietiami visi nariai atsilankyti.

COALDALE, Pa. — 126-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po mišių paprastoje vietoje.

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po mišių paprastoje vietoje.

E. VANDERGRIFT, Pa. — 133 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena paprastoje vietoje ir paprastu laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa. — 153 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 d. 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mazišką, 98 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena nuose, 1111 Meadow Ave.

INDIANA HARBOR, Ind. — 176 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuojau po sumos, bažnytinėje salėje, 3901 Fir St.

PITTSBORO, Pa. — 183-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena paprastoje vietoje, tuoj po sumai.

FRACKVILLE, Pa. — 187 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena paprastoje vietoje tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 12:30 val. po pietu Pr. Lamsargio svetainėje, 15 Chestnut St. Visi nariai teikėsite.

CHICAGO Heights, Ill. — 202 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 1 val. po pietų šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kaubaryje.

PLAINS, Pa. — 212-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena parapijos svetainėje tuoj po pamaldų. Visi nariai dalyvaus.

Port Washington, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena po sumos Šv. Ambraziejiaus pobairnytinėje svetainėje. Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

PORT CARBON, Pa. — 282 kp. susirinkimas bus rugsėjo 21 diena Simono Stokūno namuose, 2 val. po pietu.

KORN KREST, Pa. — 292 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 47 High St. Visi nariai dalyvausite ir naujų atisvaikite.

SCRANTON, Pa. — 300 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena tuoj po sumos pobairnytiniam kambariui.

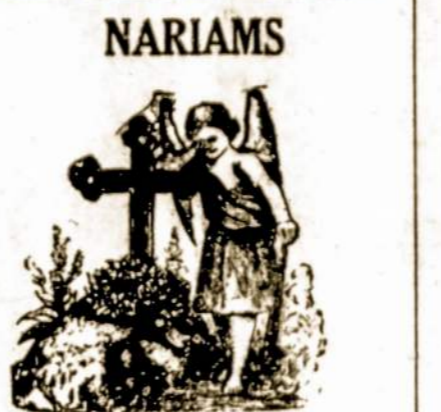
DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena

WARRIOR RUN, Pa. — 338 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 1 val. po pietu Petro Sabaliauko namuose, 507 Orchard St., Warrior Run, Pa.

WYOMING, Pa. — 244-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 21 diena 3-4 val. po pietu, pas J. Čičauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

SCHENECTADY, N. Y. — 246 kp.

A. A. MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

JURGIS BURNEIKIS

Forest City, Pa. — Persiskyrė su šiuo pasauliu ilgametis 2 ir 5 kuopos narys trečiadienio naktį, rugsėjo 3-čią. Gimęs Lietuvoje, Dulkės kaime, Vilkių parapijoje. Jaunas atvyko Amerikon. Mirė sulaukęs 59 metų amžiaus. LRKSA priklausė nuo 1921 m. A. a. Jurgis Burneikis buvo pavyzdingas ir geras katalikas. Jis priklausė ir prie Šv. Vardo Draugijos ir ketletą metų buvo Šv. Antano parapijos kolektoorium.

Paliko nuliūdime savo žmoną Katrę, 4 sūnus, 1 dukterį, 6 pusiūnus ir 3 podukras; brolių Silvestrą Scranton, Pa., kitą brolių ir seserį Lietuvoje ir daugelį giminių.

Laidotuvės buvo iš Šv. Antano bažnyčios rugsėjo 8-tą, 9:30 ryte. Kun. P. B. Paukštis laikė šv. Mišias sūsiuojant kun. J. Jevnik ir kun. A. Halicki. Bažnyčioje atsilankė minia žmonių. Palaidotas Šv. Antano kapinėse. Daug buvo Mišių kortelių ir gėlių Grabnešiai buvo: J. Kuzmickas, K. Šaparauskas, S. Gudaitis, S. Obelėnius, J. Barkus ir M. Pašvenskis.

Išleis Viešpaties ramybėje! Ten bus

ADOMAS LAPUKAS,

194 kp. narys, gyv. 84 Chapman St., Inkerman, Pa., mirė rugpjūčio 21, 1941, palaidotas rugpjūčio 26-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios, Pittston, Pa., parapijos kapuose. Sus-man įsirašė balandžio 21, 1918 m.

KOSTAS KLEVICKAS,

22 kp. narys, gyv. 4307 Sheridan St., Kenosha, Wis., mirė rugpjūčio 15, 1941, palaidotas rugpjūčio 18-tą iš Šv. Petro bažnyčios. Sus-man įsirašė gegužės 26, 1916 m.

VLADAS JEJELEVIČIUS,

17 kp. narys, gyv. 38 Railroad St., Wilkes-Barre Township, Pa., mirė rugpjūčio 31, 1941, palaidotas rugsėjo 3-čią iš Šv. Trejybės bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man velionis įsirašė balandžio 21, 1918 m.

Amžiną atilsį suteik jį stels, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžių amžius!

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Pereitam numerį tilpo žinutė apie a. a. Petro Ambraso mirimą ir velionio šeimos pranešimas. Per klaidą ta žinutė padėta iš Manchester, N. H., o turėjo būti iš Manchester, Conn. Kaune buvo surengtas viešas lietuvių policijos orkestro koncertas miesto parke. Pajamos buvo skiriamos vokiečių Raudonajam Kryžiui.

Reguliariai pirkdami Apšaugos Tautpomo Bonus ir Zenklelius jūs paremsite Apšaugos programą ir tuo pačiu laiku padėsite sau ir savo šeimynai.

SVEIKATOS PAŠNEKĖSIAI

Rašo DR. J. LANDZIUS-SEYMOUR

LIGONIS IR GYDYTOJAS

Sunku būtų rasti žmogų, kuris norėtų sirgti, nes kiekviena liga reiškia finansinius nuostolius ir mažesnę ar didesnę kančią. O kentėti tai jau ištikro niekas nenori.

Daktaras gi yra tas asmuo specialistas, kurs nuo neatmenamų laikų visados stengiasi sutrumpinti ligos eigą ir pašalinti skausmus, kiek tai galima praktiškai įvykdyti. Dar daugiau, daktaras deda labai daug pastangų, kad žmones apsaugojus nuo visokių susirgimų. Kitais žodžiais sakant, daktaro arba medicinos mokslo vyriausias tikslas yra visiškai pašalinti nuo žemės visas ligas. Taigi, šiuo sumetimais daktaras yra geriausias ligonio ir žinoma sveiko žmogaus draugas. Iš čia pareina, kad ligonis, kaip ir sveikas asmuo, turi pilniausia kooperuoti su daktaru, jei norima gauti geriausių pasekmių.

Daktaro profesija yra labai keista ir skiriasi nuo visų kitų profesijų. Sakydama, inžinierius, architektas, advokatas ir tt. lauzo savo mokytojas galvas dieną ir naktį, kaip padidinti, kaip praplėsti savo biznį, kad daugiau pajamų turėjus. Gi daktaras rūpestingai ir atsidėjusiai daro visokių tyrimus, kad surasti būdus, kaip sekmiau išgydyti ligonius, kaip ligų eigą sutrumpinti, kaip ligų plėtimasi sulaukyti ir vyriausiai kaip ligas visiškai pašalinti, kad žmonės būtų sveiki ir jiems nebereikėtų sirgti. Šių taisyklių siekimui išleidžiama milijonai dolerių moderniose laboratorijose, daugybės knygų parašyta, nesuskaitomos eilės straipsnių rašoma laikraščiuose, o kas besuskaitys oro bangomis leidžiamas pasakaitas. Taip vedama didžiulė ir neatlaidi kova nugalėti ligas. Pasekmės visiems labai aiškiai žinomos: pirmiau siautuosios visokios ligų epidemijos veik pilnai nugalėtos. Kai kurios ligos, kaip tai šiltinė, difterija, raupai ir daugelis kitų galutinai nukautos ant visados. Kitos gi, pavyzdžiui, cukrinė, džiova ir panašios jau gerokai pažabotos. Net ir

baisiausias vėžys jau išgydoma liga, jei tinkamai ir anksti gydoma. Žodžiu sakant, mes dabar mažiau sergame, bendras žmogaus amžius pailgintas ir ta nelauktoji viešnia, giltinė, rečiau telanko mus, negu keli metai atgal.

Nuo pat pradžios savo atsiradimo medicinos mokslas pasistatė sau aukščiausiu idealu: VISOS ŽMONIJS SVEIKATOS GEROVĖ ir šio idealo niekuomet neatsisakė ir niekad jos neišsižadės. Daktaras gi yra medicinos vienetas, kuris taip pat skrupulingai ištikimas tam aukštam idealui. Mes labai gerai žinome, kad ir geriausias ūkininkas nepajėgia užauginti kviečių be kūkalių, kurie kad ir prieš didžiausią ūkininko stropumą kažin kaip randa progą įsikverbti. Medikalėje profesijoje irgi randasi tokių kūkalių, kurie tik pažėminimą neša ir kurie, reikia pasakyti, yra aršiausia smerkiami bei dedama daug pastangų jų visiškai atsikratyti. Tačiau reikia pabrėžtinai pareikšti, kad didžiulė dauguma profesijos vienetų esti visą laiką ištikimi savo kilniai priesaikai, kaip tas kareivis mišiu lauke neapleisdamas savo posto iki paskutinio priešas lieka nukautas. Tiesa, ir daktaras turi gyventi, bet jo honoraras arba atlyginimas už patarnavimą esti ir visados turi būti antraeilii dalyku.

Kad ir tik bendrais ruožais panauginėjus šią situaciją, išvada turėtų būti tokia, kad ligonis privalo žiūrėti į savo gydytoją su vilčia ir pilnu pasitikėjimu, kaip į savo geriausią prietelį. Taipgi ligonis visame kame privalo jo visus nurodymus ir patarimus šventai pildyti, nes tik šitaip tegalima tikėtis geriausių pasekmių. Kito kelio nėra ir negali būti. Geriausia turėti pastovų vieną šeimos gydytoją ir juo nemainikauti, kaip kad daro čigonas arkliais, nes mainikavimas išsina į nenaudą tik pačiam ligoniui, kaip finansinškai, taip ir sveikatos atžvilgiu. Pilnas pasitikėjimas ir kooperavimas abiejų šiame amžiuje yra būtina reikalingas.

LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS VEIKIMAS BOLŠEVIKŲ OKUPACIJAI PASIBAIGUS

Jis Stropiai Rūpinasi Buvusių Politinių Kalinių ir Nukentėjusių Dėl Karo Šelpimu

"Ūkininkų Patarėjas" deida tokias informacijas apie Lietuvos Raudonojo Kryžiaus veikimą, pasibaigus bolševikų okupacijai:

"Lietuvos Raudonojo Kryžiaus patalpose nuo ankstaus ryto iki vėlaus vakaro vyksta nepaprastas judėjimas.

"Lietuvos Raudonajam Kryžiui teko platus darbas nuo pat pirmosios šių įvykių dienos. Bolševikų armija, nuo pirmo vokiečių smūgio pakrikusi ir pradėjusi galvotrūkiškai bėgti, paliko be jokios globos kai kurias ligonines su šimtais ligonių. Lietuvos Raudonasis Kryžius pasiskubino šias ligonines paimti savo globon. Netrukus išsilaisvino politiniai kaliniai. Daugelis jų buvo vos gyvi ir reikalingi skubios medicinos ir kitokios pagalbos. Raudonasis Kryžius atėjo jiems pagalbon, nedelsdamas nę valandos. Tuo pačiu laiku užvirė partizanų kovos su bolševikais pareikalavamos iš Raudonojo Kryžiaus skuti ir gerai organizuoto rūpinimosi sužeistaisiais. Raudonasis Kryžius ir šiuo atveju padarė viską, kas buvo galima.

Šiuo metu Lietuvos Raudonojo Kryžiaus darbas yra dar labiau išplėstas. Prie Lietuvos Raudonojo Kryžiaus dabar yra suorganizuotas Nukentėjusiems nuo Karo Šelpiti Komitetas.

be žinios politiniais kaliniais. Mūsų tautiečiai buvo suminėjami visą bolševikų valdymo laiką. Buvo suimta dešimtys tūkstančių įvairios padėties žmonių. Apie kai kuriuos jų artimieji neturi jokios žinios nuo pat suėmimo minutės. Raudonasis Kryžius bando dabar aiškinti, koks likimas juos galėjo ištikti. Kad šis darbas eitų sėkmingiau, Raudonajam Kryžiui reikalinga apie visus dingusius kalinius tų pačių žinių, kaip ir apie išvežtuosius į Sovietų Sąjungą. Kalinių gimines ir artimieji prašomi jas siųsti Raudonojo Kryžiaus dingusiems politiniams kaliniams gelbėti sekcijai, Kaunas, Laisvės Alėja 20.

Bolševikai per visą savo valdymo laiką dėjo pastangų susiaurinti Raudonojo Kryžiaus reikšmę ir pasi-glemžti galimai didesnę jo turto dalį. Tačiau tai jiems nepavyko. Raudonasis Kryžius įstengė išsaugoti didelius kiekius vaistų ir tvartomosios medžiagos. Bet į Raudonojo Kryžiaus veiklą įeina ne vien tik medicinos pagalbos tiekimas, o visokerpią pagalba. Todėl yra svarbus ir visi kiti ištekliai. O šie Raudonojo Kryžiaus ištekliai, kaip jau minėta, yra menki ir be visuomenės paramos jis vargu ar galės toliau verstis. Žinant, kaip svarbi yra Raudonojo Kryžiaus veikla, reikiama manyti, kad visuomenė neliks kurčia ir jo pastangas parems gausiomis aukomis.

Greitu laiku Raudonasis Kryžius ims globoti ir iš kitų kalėjimų išsilaisvinusius politinius kalinius. Kad pagalba būtų imanomesnė, prašoma ateiti talkon visuomenė. Visuomenė turi steigti politiniams kaliniams globoti komitetus ir negailėti draubių ir maisto produktų. Raudonasis Kryžius beturi maisto ir draubių išteklius visai menkus ir visuomenės paramos yra labai reikalingas.

Globodamas esančius politinius kalinius, Lietuvos Raudonasis Kryžius taip pat rūpinasi dar dingusiais

DAINUOKIM

"GARSAS" išleido vadina-mus "SONG SHEETS" su daugena gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikatynose ir visokiuose suėjimuose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantierms daugiau indėli nuolaida. Užsisakyti tuojau.

"GARSAS" 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA KOLONIJOSE

SEKMINGA LIETUVIŲ DIENA

YOUNGSTOWN, Ohio.—Rugpjūčio 31 d., sekmadienis. Rytė debesuota, atrodo, kad gali būti lietaus.

Štai prasideda Lietuvių Diena Youngstowne, visų laukiama ir ilgai ruošta. Daug žmonių bažnyčioj, kur ištikrųjų dienos išvažiavimas prasideda. Pamokslas buvo pritaikintas prie dienos reikšmės.

Nuvykus į Hubbard Golfo Klubą, pikniko vietelę, mašinų dar neperdžiaugiamas, beveik visos svečių. Jau matytis pažyztamųjų iš Clevelando Visi man jie mieli ir seni pažystami. Pradedam šnekučiuotis ir teirautis vienas kito apie gyvenimo padėtį. Štai pažystami iš Pittsburgho, o tiems prisartinus, pamaciau pp. Papatčius, kurie praneša, kad dėdė ir teta, pp. Sadauskai, sykiu atvyko. Sakysim, buvo lyg lenktynės, iš kur atvažiuos daugiau svečių — iš Clevelando ar iš Pittsburgho. Sunku būtų tu lenktynių pasekmės atspėti. Svečių buvo ir iš Niles, Ohio, Warren, Leontonia, Alliance, Salem, giminės iš Chicago, Detroit, Kalamazoo, Sharon, Farrell, Newcastle ir Indiana valstijos. Net ir iš Washington, D. C. kur daugelis mūsų paraprijiečių dirba Dėdei Samui.

Diena eina gražyn, žmonės eina prie užkandžių ir kitų skanėnių. Gaspadinės turi įvairių įvairiausių valgių pagaminę, kurie traukte traukia prie stalo. Kurie norėjo tai bingolius laimėti sau kokį nors daiktėlį. Neuzilgo muzika visus žavėjo ir traukė senus ir jaunus šokti.

Bet štai prieš vakarą, žmonės kaž ko įdomauja. Žiūri vienur ir kitur, bet nemato. Nori visi išgirsti bent žodį kas link to dalyko, kuris juos čia sutraukė. Tai laukė kalbėtojo, o jo kaip nematyti, taip nematyti. Žmonės klausinėja, teiraujasi, kur p. Gabaliauskas? Diena virto nakčia, o jo vis nematyti. To žmonės ir laukė. Nesužinojome dėl kokios priežasties kalbėtojas nepasirodė, matyt, svarbus dalykas jį sulaukė.

Didžiausia praiza, \$50.00, laimėjo Kastas Aurila iš Youngstown. Antras buvo bicycle, kuris teko Jonui Jariui iš Clevelando. Trečias Stasiū Pilsudskui — \$10.00 iš Youngstown. Du praizai po \$5.00 Rozei Skirkevičiūtei ir Amelii Reda. O Alfonso Pavilonis iš Campbell, Ohio, laimėjo \$2.00 door prize.

LIŪDNA ŽINIA

Tuoju po pikniko sužinojome, kad pirmadienio rytą mirė Jonas Gužauskis, 24 metų, vedęs, sūnus Jono ir Antaninos Gužauskų, šv. Pranciškaus paraprijos šnari. Gilią užuojautą jaučiame velionio žmonai, tėvams ir seserims. Velionis mirė nuo plaučių uždegimo. Palaidotas iš šv. Stanislovo bažnyčios su iškilmingomis Mišiomis. Tegu jį saisi nuo Dievo apturi amžiną atilį.

PADEKA

Nuoširdiesiems paraprijos nariams, prieteliams ir rėmėjams, kurie taip skatlingai atsilankė į Lietuvos Dienos pikniką, ir padėkoti pikniko darbininkams reiklame giliausios padėkos žodžius.

Klebonas ir Liet. Dienos Rengėjai

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS

Suriakti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos žmokus lengvai galima angliskai susikalbėti. Žodynelis turi aštuoniasdešimt puslapių, patalio formatu, parankūs naktiniai ir kiekvienam reikalo naujotis.

Kaina 1 Doleris

GARSAS, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Pittsburgh, Pa., Sv. Pranciškaus Akademijos auklėtinės meldžiasi

PASTABA PRIE A. L. R. K. FEDERACIJOS KONGRESO REZOLIUCIJŲ

Po skaityto J. B. Laučkos referato apie centralinių ir lokaliųjų organizacijų ryšius, Katalikų Federacijos kongresas energingai šaukėsi į dvasios vadus ir visuomenės veikėjus. Kongresas ragina Federacijos valdybą, kad ji rasdama galimumą, priimtų referento pasiūlymą statyti visuomeniniam darbui tris asmenis, kurių vienas būtų nuolatinis keliaujantis organizatorius, antras rūpintųsi jaunimo subūrimu į galingas lietuvių jaunimo organizacijas, trečias dirbtų Lietuvos nepriklausomybės darbu.

Tai ugningi patriotingi išsitarimai, tik vykdymui pagėdauja platesnių patyrimų. Statyti visuomeniniam darbui tris asmenis, tai gražu teorijoj, praktikoje kliūtys pasilieka po senovei.

Keliaujantis organizatorius gali būti naudingas tik LRKSA ir gal Moterų Sąjungai. Lokalinėms draugijoms keliaujantis organizatorius nieko nepadės. Šioms reikalingas vietinių žmonių sąjūdis, kurie žino savo aplinkumos reikalus geriau, kaip bile organizatorius iš pašalies, tik juos reikėtų judinti.

Vyčiai, kaip centralinė ir i-dėjinė organizacija, imitacijai sustojus, kaip tik ir pasilieka tais agentais, kurie prigimama visuomenės kitoms organizacijoms kandidatų. Bet vyčiams paskirtas organizatorius, kuris apie Vyčius siaurai arba mažai patyręs, padarytų daugiau žalos kaip naudos. Vyčiai negali egzistuoti paraprijoj be dvasios vad leidimo.

Keliaujantis organizatorius sura karališkas priimtuves ir ugningą pritarimą, bet apleidus ribas viskas pasiliks po senovei. Patyrimai rodo, kad ir vieno miesto žmonės turi skirtingus savitarpius įpročius ir nelabai mėgia svetimų patarimus. Tai jau liudija nelankymas prakalbu.

Vyčių centras, apskritys, kuopos ir daug atskirų narių labai darbuojasi organizacijos plėtimui.

Šia proga paminėsiu Philadelphiaus šv. Kazimiero paraprijoj atgaivintos Vyčių kuopos istoriją. A. a. kun. Kaulakiui sunegalėjus, žinoma, kaip reikala galėjo atsidurti, o mirus dar pasunkėjo. Vyčių kuopa nyko. Pašaliniai klubino, bet be pasekmių. Pribuvęs naujas klebonas,

atlikęs sunkesnius darbus ir pasiėmęs savo padėjėjus, visi trys ėmėsi prie Vyčių. Rezultatas — atgaivinta kuopa šiuo trumpu laiku pradeda konkuruoti su stambiausiomis kuopomis. Jei Philadelphiaus pavyzdį ims kitos paraprijos, tai Vyčiai netik pasieks buvusią aukštumą, bet toli gražu pralenks.

Kur Vyčių kuopos gyvuoja. ten jaunimo organizuotumu nesiskundžiama. Naujos Anglijos apskrityje, So. Bostone ir Worcester, kur Vyčiai stipriausi, ten ir visos organizacijos veiklios, kadangi jas tvarko Vyčių veteranai, o kuopa pateikia jaunųjų gabių kandidatus.

Vyčių kuopų jau daug atgaivinta, keletas susidarė naujų. Jeigu atgytų bent visos anksčiau gyvavę, tai lietuvių veikla pasikeistų. Vyčių veikimas dar milžiniškas, tai liudija kuopų prisiūsta medžiaga Vyčių istorijai.

M. A. Norkūnas

PADEKA

Pirmąjį rugsėjo sekmadienio rytą miestų ir miestelių gatves, laukų vieškelius ir takus užtvino autobusai ir automobiliai važiuoją vilos link. Tai dieną Vila Juozapo Marijos sode buvo rudeninis piknikas, kuriame dalyvavo virš tūkstantinė minia.

Ištikro, stebint tą gražią linksmą nusiteikimą mūsų prietelių ir geradarių minią iš širdies veržėsi prie Aukščiausiojo džiaugsmo ir dėkingumo malda. Vien tik Dievas gali suprasti širdies jausmus, todėl, jo karštai maldaujame gausiai atlygti visiems, kurie prisidėjote prie šio pikniko sekmių.

Gilų dėkui tariame didžiai gerbiams kunigams už triušą, pagalbą ir paramą.

Ačiū darbininkams ir darbininkėms, dailių rinkėjoms ir aukotojams, visiems ir visoms, kurie atsilankė. Lai gerasis Dievas pripilto jūsų gyvenimą laime ir džiaugsmu, o jo palaima telydi jus visame.

Šv. Kazimiero Seserys Newtown, Pa.

DYKAI DEL DUSULIO VASAROS METU

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dusulio atakas, kuomet karšta ir tvanku, kurios jus smaugia; jeigu karštieji, dulkės ir bendrai drėgnumas jus kankina, tarsi būtų paskutinis jūsų atsakvėpimas; jeigu poilsis yra negalimas dėl sunkaus kvėpavimo; jeigu jūs jaučiate, kad liga nuolat naikina jūsų gyvenimą, neatsisakykite į Frontier Asthma Company išmėginti mūsų šio pažyminto metodo. Nėra skurdo kur jūs gyvenate ir koki pasitikėjimą turėtumėte priimti esant po saule, atsižvelgiant dėl šio išmėginimo. Jeigu jūs kentėjot visą gyvenimą ir išmėgint visą ir nesulaukėte pagalbos; jeigu esat usalyje, nenustohit vilties, bet atsižvelgiant išmėginti. Jums tas nieko nekainuos. Adresuokite: Frontier Asthma Co., 181-H, Frontier Building,

AR NEBŪTŲ GALIMA ATGAIVINTI?

Būtų labai malonu išgirsti nuo buvusių Lietuvos Liuosybės Sargų narių ir kitų, ar nebūtų galima atgaivinti miniam organizaciją? Manau, kad daugelis dar yra gyvų buvusių narių, kurie galėtų prisidėti kaip nariai rėmėjai ir gal jau sūnelius ir dukreles paragintų stoti tautiška patrijotiška organizacija — Lietuvos Liuosybės Sargus. Nes jei mes dar jaučiamės esą tikrais lietuviams ir turime meilę link savo brolių ir tėvynės, tai būtinas reikalas dabar yra tikrai didesnis, kaip anais laikais.

Dabar pažinkime iš praeties turime eiti su tikresne ir tvirtesne meile ir energija. Apšižiūrėdami visapusiškai, kur einame ir ką darome, kad mūsų darbai tikrai nešytų reikiamą vaisių, kaip kad tikrųjų tautos gaitintojų ir yra tikra pareiga.

Ne klausykime kas mus stengiasi suvedžioti ir išnaudoti bei pakentki mūsų tautos gyvatai ir mūsų pačių reikalams. Ir tuomet buvo vienur ir kitur panašiu dalykų klausoma ar nepaisoma, ką parodo ir Lietuvos Liuosybės Sargų organizacijos likvidavimas Toji organizacija galėjo gyvuoti po šiai dienai ir netik gyvuoti, bet augti, plėstis, skieisti Lietuvos vardą, gaitinti lietuvių partijotizmą ir tuometi ugdyti tautos gyvybę visose išėjimoje. Kiek ji būtų gero padariusi iki šiai dienai, kaip materialiai, taip ir moraliai.

Jei kas pirmą netikėjo velniu ir jo agentams, tai šiandien turi progos tikrai įsitikinti savo akimis ir savųjų brolių mirtimi bei nežmoniškais kankinimais. Šiandien turį atmerkti savo akis, kurie pirmą tik per blakstienas žiūrėjo ir pažinti, kas yra mūsų tikras prietelis ir kas yra mūsų priešas avikaliuose pasislėpęs. Pažinkime juos šiandien ir vykime juos iš savo tarpo, kur tik jie pasirodys savo avikalyje. Valykime savo tautos organizacijas, draugijas, klubus nuo tų parazitų, valykime iš savo namų juos ir jų šlamštus, neva laikraščius bei kitokią spaudą, nes ten nieko kito nėra, kaip tik nuodų perai, su kuriais daugelis užsikrečia ir paskiau dingsta be jokios vertės, kaip žmogui pridera būti. Tiesiog sarmata taip apsiliesti ir pasiduoti bent kokiems niekams save ir savo draugijas išnaudoti, pavergti.

Kas link Lietuvos Liuosybės Sargų, tai Pensylvanijos valstijoje veik kiekvienoje lietuvių kolonijoje buvo L. L. Sargų būrys. Manau, kad daugybė yra dar vietose tų buvusių narių. Jie galėtų šį darbą pradėti. Vis kas nors būtų daugiau, negu tylėti ir laukti iš kur laimės vėjelis viską atgaivins. Minėta organizacija daug kuomi galėtų prisidėti Lietuvos likimui ir šioje šalyje mūsų reikalų garsinimui.

Jonas K. Millus

BAŽNYČIOS KERTINIO AKMENS PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS

Lietuvos ministeris Pietų Amerikai pasakė kalbą. — Pamokslai ispaniškai ir lietuviškai. — Vietos lietuvių pirmą kart plačiai susidomėjo Bažnyčios varoma veikla. — Kad ne Amerikos lietuvių pagalba būtų niekad neturėje savos bažnyčios. — Statybos mūrai baigiami. — Amerikiečių paramai sustojus, iškilto užbaigimui keblumai. — Aukštai vertina amerikiečių paramą.

Buenos Aires, Argentina. — Rugpjūčio 17 dieną, Argentinos sos.inės Buenos Aires priemiesty Villa Portenir įvyko iškilmingas pašventinimas kampinio akmens ir pamatų pirmutinės toje šalyje lietuvių bažnyčios, kuriai vardas duodama "Gailestingumo Motina Aušros Vartų Vilniuje", ispaniškai — "Madre de Misericordia de Vilnius".

Sios istorinės iškilmės pirmą kart plačiai išjudino plačioj apie linkėj pakrikusias lietuvių minias, kurias por daugelį metų išnaudojo žydiško komunizmo agentai. Apskaitliuojama, kad tą dieną katalikų statomąjį paminklą atlanė daugiau tūkstančio lietuvių, kad įsitikinti "Ar išties katalikai pradėjo veikti?"

Iškilmų dalyviu buvo Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos ministeris Pietų Amerikai, dr. Kazys Grauzinis, ir pasakė reikšmingą kalbą, pabrėždamas įvyksio fakto reikšmę, aukštai įvertindamas Šiaurės Amerikos lietuvių finansinę paramą bei Tėvų Marijonų pasišventimą ir primindamas religijos svarbą žmogaus gyvenime, naujais Lietuvos įvykiais pavyzdžiais nušviesdamas, kaip "žmonės netekę tikėjimo, tampa daug žiauresni ir pavojingesni už plėšriuosius žvėris."

Pamaldoms vadovavo arkivyskupijos vikar-generalis monsignoras dr. Germanio Esorto, dalyvaujant apie linkės dvasiškijai. Iš lietuvių buvo kun. Jonas J. Jakaitis, kun. Kazys Vengras ir kun. Antanas Andriūšis. (Kun. J. Kamandulis, gyvena Montevideo ir dėl tolimos kelionės negalėjo atvykti). Lietuviškai pamokslą pasakė kun. Kazys Vengras, ispaniškai — salezietis kun. Liudvikas Pademonta, nuoširdus lietuvių prietelis.

Šv. Cecelijos Choras

Pamaldos prasidėjo ties vieta skirta didžiam altoriui, kame buvo pastatytas lietuviško stiliaus kryžius. Lietuvių Šv. Cecelijos choras sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus, g užsibaigus pamokslam sugraudino giesme "Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė". Procesiija gryžo prie kryžiaus, kame Lietuvos ministeris, Jo Ekscelencija Kazys Grauzinis pasakė įspūdingą kalbą ir pasirašytas kertinio akmens pašventinimo aktas. Pirmiausia pasirašė pamaldoms vadovavęs monsignoras, paskui Lietuvos ministeris, dvasiškija, svečiai iš Lietuvos ir bažnyčios kampinio akmens pašventinimo tėvai (kūmai), kurie pašventinimo metu laikė naujo akmens išiestus kaspinus.

Kampinio akmens pašventinimo tėvai: Jo Ekscelencija Lietuvos ministeris dr. K. Grauzinis ir poni Laimutė, Jonas ir Maria Mi-

liauska, Barbora Mažauskienė, Bronė Zuitaitė, Ona Šereikytė, Lietuvių Merginų ir Moterų Draugija, Gyvojo Ražančiaus Draugija, Rožė Kaziliūnienė, Juozas ir Maria Ališauskai, Pranas ir Elena Buzai, Maria Galgatavičiūtė, Ona Gri-galiūnaitė, Alfonsas ir Matilda Galakosčiai, Juozas Jovaiša, Baly Juodis, Kazys ir Valeria Kaminskas, Ksavera Manalytė, Telesforas ir Ieva Mikalauskas, St. ir Juzė Povilonis, Vincas Ratkus, Petras ir Maria Santaras, Cecilia Šereikytė, Ona Seskytė, Veronika Žekaitė, Maria Zigaitė, Laurita ir Magdalena Llavallo, Luisa, Mailde ir Mercedes Visnara, Elena Didžiūtė, Antanas ir Emilia Čekanauskas, Apolonia Šemeška, Veronika Stasaitienė, Bronė ir Petras Raudonikai, Karolis ir Domicelė Sėska, Kazimiera Vileikytė, Petras ir Petronelė Kuraičiai, Jonas ir Salomėja Kojus, Petronelė Mačiulienė, Kostancija Povilonytė.

Pačioje iškilmų dienoje aukų priimta 700 pesos; tai buvo didžiausia rinkliava, kurią bile kuomet viena diena sudėjo vietos lietuvių. Dėl vietos lietuvių tai labai didelis pinigais, bet kadangi statyba su žeme ir įrengimu kainuos apie tris šimtus tūkstančių pesų, tai vietos lietuvių gerai žino, kad be Šiaurės Amerikos lietuvių paramos jie nebūtų galėję nei svajoti apie savos bažnyčios statybą. Dėlto, jie niekad negalės užmiršti to didelio pagarbos ir dėkingumo jausmo, kurį jaučia savo širdyse Amerikoje gyvenantiems lietuviams, kurie davė šiai statybai galimybės užvesti.

Prie Aušros Vartų Paveikls

Pamaldoms užsibaigus, dalyviai susirinko į statomos mokyklos patalpas, prie sienos gretalios ir Lietuvos vėliavomis papuošto Gailestingumo Motinos Vilniuje paveikls, pasveikindami savo globėją. Jai pasivesdami giesmė "Marija, Marija". Čia savo žodį tarė garbės svečiai iš Lietuvos, kurie išsilaisvino iš komunistų vergus, būtent — žurnalistas Kazys Čibiras, Vilniaus socijalų kursų lektorė Apolonia Šereikytė, Pa-nevėžio gimnazijos mokytoja Felicija Ragalskytė. Tėvų marijonų vardu kalbėjo kun. J. J. Jakaitis, įvertindamas Šiaurės Amerikos ir vietos lietuvių nuopelnus, Kovotojai už išlaisvinimą Tėvynės buvo pagerbti griausmingu "valio", gi atgimstanti Lietuvos Respublika pasveikinta visos minios bendrai atgiedotu Tautos Himnu.

Statyba Daugiau Negu Įpusėjus

Nors rugpjūčio 17 d. buvo tik kertinio akmens ir

bažnyčios pamatų pašventinimo iškilmės, tačiau tikrenybėje jau statyba išvartyta aukštai. Soninių navų sienos jau yra užbaigtos ir sparai uždėti. Zokristijos jau uždengtos. Vidurinės navos sienos jau išmūrytos ligi antrųjų langų. Gyvenamojo kunigų vienuolių namo ir mokyklos sienos iš lauko užbaigtos ir jau dedamas stogas, bet viduriniai darbai nei nepradėti.

Bažnyčios ir mokyklos statybos užbaigimui kyla keblumai, kadangi Amerikos lietuvių pagalba, nepaisant visų priminimų spaudoje, jau kaip ir sustoję, o vietos vargšų pesomis nėra galimybės statybos išlaidų padengti. Tačiau kunigai misijonieriai nenusimena; jie sako: "Patį Dievo Apvaizda tą didelį darbą pradėjo, Jis sau žinom būdu ir užbaigs. Vienaip, ar kitaip, o Dievas atsiųs geros širdies žmonių tam šventam darbui užbaigti. Mes gi darysime ką galime ir pasivesime Dievo gailestingumui."

Dėl asmenio saugumo ir finansinės nepriklausomybės — šiandien pirk Apsaugos Taupymo Bonus ir Zenklelius!

LIETUVI-KATALIKE SKAITYK ŠIUOS LAIKRAŠČIUS

"GARSAS" LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.

"AMERIKA" savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universali Biuras, Inc., 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina metams \$2.00.

"DARBININKAS" Liet. Sv. Juozapo Darbininkų Sąjogos organas, išeina du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00, pusemetiui \$2.00.

"DRAUGAS" vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.

"LIETUVIŲ ŽINIOS" savaitraštis. Leidžia Lietuvių R. K. Literatūros Dr.-ja, Inc., 6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Metams \$2.00.

"STUDENTŲ ŽODIS", ALRK Studentų ir Profesionalių Sąjungos žurnalas. Jame bendradarbiauja visos geriausios Amerikos pajagos. Metams \$2.00. Marianopolis College, Thompson, Conn.

"MUZIKOS ŽINIOS" mėnesinis muzikos žurnalas. Leidžia Vargoninkų Sąjunga, 1702 N. Walcott Ave., Chicago, Ill.

"VYTIS", L. Vyčių mėnesinis žurnalas, 4736 S. Wood St., Chicago, Ill. Metams \$1.80.

NEBŪK ŽILAS

Šešėklingso gydymas, kurio po aštuonių dienų, plaukų stiprumas ir plaukams. Šis gydymas privilytų turėti kiekvienas, kuriam šis, slenka arba pleiskanuoja plaukai. Jos atsigavo šilus plaukus koki buvo, bet už du dolai. Nėra nieko už jos geresnio iki šiol išrasta. Specialiai apatindami pataloms didelį \$2.00 paketą už \$1.00. Užsakyk šiandien ir sukaupyk dolerį. Jeigu nebūtumėte plaukų pleiskanimo, jums pinigai bus sugrąžinti. Reikalingas agentas. VALORTONE HERB CO., Dept. C, P. O. Box 308, Chicago, Ill.

LITHUANIAN MINISTER'S PROTEST AGAINST GERMAN OCCUPATION OF LITHUANIA

Colonel P. Zadeikis, Envoy Extraordinaire and Minister Plenipotentiary of Lithuania in Washington, D. C. in his recent note of September 3, 1941, addressed to Hon Cordell Hull, Secretary of State of the United States of America, advised the American Government of Lithuania's plight, resulting from two foreign invasions.

"When practically all nations of present day dictator-dominated Europe are suffering from foreign oppression or threat of invasion, my country, Lithuania, is no exception from this grim reality. In fact, Lithuania's misfortune is, even greater than that of some other European countries in that Lithuania within the period of one year was subjected twice to the horrors of foreign invasion," the memorandum reads.

On June 15, 1940 Lithuania was treacherously invaded by Soviet Russia. The Soviet regime of occupation with its terroristic administrative methods, with its compulsory Sovietization aimed to annihilate the entire Lithuanian nation. Such ruthlessness of a foreign invader finally provoked a spontaneous uprising of the people in many localities. This uprising of June 23, 1941, which resulted in heavy casualties among the insurgents, presented a hazardous opportunity to proclaim the restitution of Lithuania's independence just in advance of the approaching second invader. The spirit of the Lithuanian uprising was directed, fundamentally, against both the invaders: the retreating Soviet forces and the advancing German forces. This uprising was a desperate and determined effort to regain freedom. Under the circumstances the effort failed, but the spirit remains.

The second invasion of Lithuania began on June 22, 1941 when the German army marched into Lithuanian territory and engaged in pursuing the Red army divisions, and within a week succeeded in occupying the whole of Lithuania. Although the German government disclaimed having any intention of occupying Lithuania, and insisted that the invasion of Lithuania by the German army was in line with the German self-appointed mission of protecting Europe, including self-protection against Soviet menace, nevertheless two months of German occupation of my country already has convincingly proved that the German military occupation of Lithuania is but a step towards the realization of the general German policy of expansion commonly known as the Drang Nach Osten.

The German invasion of Lithuania, predetermined by the great German-Soviet non-aggression pact of 1939, is in essence

an act of aggression, and violation of Lithuania's integrity; it discarded the modus of normal relations between the two neighboring nations based on previously concluded treaties; it deprived the Lithuanian people of the sacred rights to self-determination and independence. The regime of German invasion abolished the provisional government born of the revolt of the Lithuanian people against the regime of the preceding Soviet occupation, and appointed Civil Commissioners as Governors of the newly-invaded territory. In doing so, it failed to indicate that even in the future the elementary rights of the Lithuanian nation would be respected. Recently even the name of LITHUANIA, which several centuries ago successfully resisted Teutonic domination, is being avoided by the new crusaders as Lithuania is being merged into the newly-created Ostland.

"Last year I protested against the unprovoked Soviet-Russian aggression against Lithuania, now, when Soviet occupation has been replaced by German occupation, and Lithuania's opposition to foreign encroachments continues, I consider it my duty to register, in behalf of my Government, a protest against the German imperialistic invasion of my country and declare that any attempt by Germany to shape Lithuania's political future without due regard to the free will of the Lithuanian people will be considered void of any legality," the Minister declared.

Until Soviet dictatorship, now itself a victim of aggression by its previous partner, renounces its annexation of Lithuania of 1940, or at least indicates a change in its aggressive policy towards the Baltic States, the Damocles Sword of Soviet threats will hang over the destiny of Lithuania. Until German dictatorship's boundless appetite for conquest is checked there will be no security for any nation. But the hope of a brighter future was rekindled in the hearts of all oppressed nations, Lithuania among them, by the momentous declaration made somewhere in the Atlantic by the two greatest leaders of the democratic world. Those significant eight points of the declaration are bound to bring desirable results: the riddance of the despotic domination of all dictatorships.

"I take this opportunity to express my full confidence that the American government will not recognize that annexed German regime which Lithuanians believe will have to withdraw sooner or later and make way for a democratic and truly representative government of the Lithuanian people now suffering from two successive foreign invasions," concludes the Minister's note.

SOME DETAILS OF THE LITHUANIAN UPRISING

In the early morning of June 23 an uprising of Lithuanian patriots broke out in Kaunas, Vilnius and elsewhere. A small group of practically empty-handed Lithuanians attacked the Panemunė arsenal (in the Kaunas suburb), overpowered the Russian guards and were soon in possession of 3000 rifles and several machine guns, but no ammunition was found. Simultaneously, another group attacked an arsenal in Viliampolė (another Kaunas suburb) where ammunition was found. Shortly after, both groups joined forces and each supplied the other with the lacking rifles, machine guns and ammunitions.

At about 10 A. M. the Kaunas radio station was in the hands of the insurgents and the proclamation of Lithuania's Independence and the names of the Provisional Government were announced to the people. By 12 o'clock all Government buildings were under the protection of the insurgents; the Lithuanian national flag was hoisted on Government buildings and private houses. Over two thousand political prisoners were released from Kaunas Prison and the majority of them immediately joined the ranks of the insurgents. The uprising spread like fire throughout Lithuania. At 1 P. M. fighting started in the streets of Kaunas between units of the Red Army and the Lithuanian insurgents. At the same time workers from the "Metalas" factory suddenly appeared in the streets and quickly dis-

armed three Soviet tanks which, however, no one knew how to operate; they used them as best they could; took out the machine guns and ammunition and handed over to the other groups of the insurgents. Some groups of Red Army units were caught completely by surprise and were unable to offer any organized resistance. Within one hour strategic points of Kaunas were completely in the hands of the insurgents.

In the afternoon of the following day, June 24, the first vanguard of the German army reached Kaunas. That same day it arrived in Vilnius, which was already under control of the Lithuanian insurgents. The Germans in Kaunas occupied the Central Post Office building June 25, leaving the control of other Government buildings in Lithuanian hands. June 25 and 26 the insurgents, on their own initiative, continued riddance of Kaunas, Vilnius and their vicinities from the remnants of the Soviet army left behind. By June 27 signs of normal life appeared.

According to most conservative estimates at least 125,000 Lithuanians participated in the uprising; of those 4,925 fell in the battle and over 10,000 were injured. Among those who gave their lives for the freedom of Lithuania was J. Milvydas, assistant professor at the Kaunas University, who with his students defended the Kaunas radio station from dumbfounded bolsheviks.

THE SIGNIFICANCE OF THE LITHUANIAN UPRISING

Because of the suddenness of the Soviet invasion of Lithuania on June 15, 1940, the Lithuanian government was caught unprepared to offer effective armed resistance. This seemingly docile submission to the invading tyrant hurt Lithuania's national pride. The army's patriotic and professional feelings suffered greatly. The spirit of resistance to the regime of the invaders was born immediately and mounted daily. But it was the new wave of Soviet pogroms against the local population (June 14-18) that was directly responsible for the uprising. The Lithuanian revolt, therefore, stands as a condemnation of bolshevistic terror, of Soviet

Russia's land grabbing and its sovietization policy. It was an instinctive recoiling from foreign domination. It indicates that any foreign invasion, from whatever source it may come, has no chance for success. The fact that the Lithuanian revolt against Soviet invaders nearly coincided with the German march against the Soviets does not make the Lithuanian uprising a German affair. The uprising of June 23, 1941, was fundamentally a determined effort of the Lithuanian masses. It was desperate cry for freedom, plainly demonstrated by countless examples of heroic patriotism and unselfish sacrifice.

ACTIVITIES OF NEWARK, N. J. COUNCIL 29, KNIGHTS OF LITHUANIA

Though the activities of Newark Council 29, Knights of Lithuania, have not appeared in print for sometime, the council by no means has been idle. Many varied activities occupied the attention of the council members, among them being a beach party at Mantoloking, N. J., and the annual bus ride to Coney Island, N. Y.

Also, the council held its annual picnic at Belle Mead, N. J. We had the pleasure of having as our guests, our neighbors, Harrison-Kearny Council No. 90. Among others present were Miss Mary Brazauskas of Chicago, Illinois, and Charles Bason of Jersey City. We trust all enjoyed themselves as much as we did. We might add that Miss Brazauskas was in our vicinity for more than a week, staying at the home of Mr. and Mrs. Beranuskas of Kearny. We trust her stay was most pleasant. It was indeed a pleasure and a privilege having Miss Brazauskas attend our picnic.

We would like to express our belated thanks to Great Neck Council No. 109, for the wonderful time shown us when we were their guests a few weeks ago. After the good time you showed us, we didn't mind losing the soft-ball game to you. Plans are underway to hold an outing at Bear Mountain Park, N. Y., in the near future which will round out the summer's activities. The council's annual Fall Dance will take place Saturday evening, November 8th, in St. George's Auditorium, 180 New York Ave. The Maywood Manor orchestra has been engaged to furnish music for dancing. Wedding bells are pealing again in our council. On Sunday, September 14th, August Laukžemis, one of our members was united in marriage with Miss Edith Auer, in Sacred Heart Church, Vallsburgh. Two more of our members, Miss Jean Yoclus and George Tatoris, will middle-aise it on Sunday, October 12th. The ceremony will be performed in Holy Trinity Church. Miss Josephine

Drackas and George Mažeika, two more of our members, announced their engagement during the past month. The council extends congratulations and best wishes to all. The council wishes to express its heartfelt sympathy and condolences to William, Charles and John Kennis, three of its members, on the loss of their father. Also, to the Bason family of Jersey City on their recent tragic bereavement. May they rest in peace.

At the council monthly meeting held September 8th, the report of the Pittsburgh national convention was given by Frank Vaškas. Delegates were selected for the Bronx district meeting, which took place, September 14th.

The council will be represented in the district bowling league again this year. There's possibility of two teams representing Newark this season. Very shortly, the intra-council mixed bowling league will get underway.

SPORTS

By: SAL. BEKAMPAS

NAME SPELLS VICTORY

Whether it is Casimerus Kakanuskas, his original Lithuanian name, or just plain Charlie Kane, as he is known throughout the Florida State League, either version spells victory to St. Augustine. Unable to win in his first professional start with the Saints in 1940, Kane now boasts one of the best hurling marks ever turned in by a league pitcher. He registered his twenty-second victory against four defeats a couple weeks ago. At the close of season, September 1, St. Augustine was declared the flag winner, having led by four and one-half games.

MOST PROMISING BACK

West Virginia Wesleyan looks to an improvement over last year, with several freshman stars and a group of holdovers from the last year available. Outstanding of the players is John Kulnis, a backfield man. Kulnis is regarded down West Virginia way as one of the most promising backs at the school since "Feets" Barnum, who graduated to stardom in the National Professional League. Kulnis as a freshman gained 166 yards in 32 tries in one game last season.

WHO IS THE SUPERIOR PLAYER?

Zack Taylor, St. Louis Browns' coach and former San Antonio manager, saw Pat Mullin and Barney McCosky through a season with Beaumont in the Texas League and picked Mullin as the superior player. The Detroit rookie outfielder was clipping the ball at better than .360 to justify Taylor's selection. Our nod goes to McCosky, who is up among the "Big Ten" playing regularly and has a mark of .324 whereas Mullin is out of the Tigers lineup.

BOWLING, A SPECIALTY FOR JOHNNY

When the William B. Loftus Drug League, represented by Luzerne County Pharmaceutical Association, began their eleventh consecutive season last Monday night, Johnny Yuscavage was right in there tossing 'em. He is the popular Sugar Notch, Pa., druggist who is consistently becoming one of the big-time kegglers and has taken the game more seriously. Cheerio, Johnny, hope you come through with a perfect score.

Drackas and George Mažeika, two more of our members, announced their engagement during the past month. The council extends congratulations and best wishes to all.

The council wishes to express its heartfelt sympathy and condolences to William, Charles and John Kennis, three of its members, on the loss of their father. Also, to the Bason family of Jersey City on their recent tragic bereavement. May they rest in peace.

At the council monthly meeting held September 8th, the report of the Pittsburgh national convention was given by Frank Vaškas. Delegates were selected for the Bronx district meeting, which took place, September 14th.

The council will be represented in the district bowling league again this year. There's possibility of two teams representing Newark this season. Very shortly, the intra-council mixed bowling league will get underway.

FINISH SEASON WITH SPRINGFIELD

Outfielder "Toni" Gudaitis, a local boy, who spent most of the season with Lansing of the Michigan State loop, returned to finish out the season with the Springfield Nats of the Eastern League, replacing Ed. Remorenko, who went back to his teaching duties at Chester, Pa. We hope "Toni" sticks next season.

DOWN, BUT NOT OUT

He must had something on the ball—Arky Vaughan, Pittsburgh Pirate shortstop, was plunked on the head by George Carlonas in an exhibition the Frischmen played in London, Ont., August 29, but fortunately escaped serious injury. Asked by scribes if he felt any ill effects from the beaming, the Pirate captain replied: "No, luckily, I was hit solidly enough, but no damage was done."

LOCAL BOY'S GRID ASPIRANTS

The University of Scranton's prospects for a freshman eleven appear brighter this year in the Lackawanna section since two candidates from Wyoming Valley are out to earn a starting post. They are Joe Ausura, five-foot-nine inches and 170 pounds from Wilkes-Barre, who alternates at guard and quarterback. From Duryea comes Walter Rincavage five-foot-eleven, 170-pound pointing at half and fullback. Both boys were outstanding players while attending high school.

'MOTOR CITY' AGREES WITH GEORGE

Since he was always interested in motor vehicles of the faster type, George Perluke, formerly of Hanover in Naticoke, Pa., has come closer in contact with them as he is located down in Detroit, Mich., where many a automobile is manufactured. As many know him, George was associated with the speedway as a driver and later a promoter. He even fashioned out a race car at home by himself.

A GOOD LEADER

William Grasavage of Georgetown is one of the many leaders who has been assigned to teach the youngsters of the county in touch football. Plans are to be formed to supply the demand of the youths for football, to accommodate a large number of participants, to co-ordinate and meet the needs of immature youths and those too light for high school football and to teach the rudiments of football. This is a part of the WPA Recreation and Playground Association program outlined for the Fall.

SIAULIAI, LITHUANIA SOVIET CONFUSION IN

According to local newspapers, the first day of the German-Soviet war, June 22, early in the morning, Soviet agents, fearing a vengeance of the inhabitants of the town and wishing to camouflage their impending retreat, spread rumors that the Red Army had already occupied Klaipėda (Memel) and is advancing towards Königsberg, East Prussia. That same morning, however, about 10 A. M. the bolsheviks started packing and leaving the town but in the opposite direction. Soviet officials stationed here and their families also began to pack in

JAUCIATES BLOGAI?

Tikrai Palangviniote Sūsiu Moderniuku, Svelou Būdu Kuomet kankinātės vidurių užkietėjimu—žarnos neveiklios—skauda galva, nėra energijos, palengvinkite sau šiuo moderniuku būdu—krantyskite FEEN-A-MINT. Ši skoninga vidurių išvalymo priemonė guma pagaminta iš žaliavų, turinčių savybių, išvalyti vidurius. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Pajūgyskite FEEN-A-MINT oiant kulti—skanti rytą tikrai jusitės palengvinama ir vėl jausitės puikiai. Visgi šeimai pakelias kainuoja tik

a great hurry and to destroy their documents and files. Soviet mobilization orders as well as orders for compulsory military work and orders to turn in all radio sets were ostentatiously ignored by the populace

On June 25 and 26 the Red Army was fleeing in disorder. On June 26 the Lithuanian insurgents in Siauliai opened a "farewell" fire on the plundering bolsheviks. By the time the Germans reached Siauliai, the whole town was well in the hands of the Lithuanian insurgents. Many Red Army soldiers were seen deserting the army ranks, discarding their rifles, changing to civilian clothing and scurrying for a safe shelter.

BOOK NOTES

- "Problems of the Baltic", by W. F. Reddaway, Fellow of King's College, formerly University Lecturer and Director of Scandinavian Studies, Published in Cambridge, England, by the University Press in 1940.
- "Nouvelles de Lithuania", a periodical issued by the Lithuanian Information Bureau in Berne, Switzerland.
- "Lithuania's Tragic Plight Under Moscow Terrorists", by Arthur Brown. An article which appeared in "America" on May 31, 1941.

Note: Regarding requests for back numbers of "The Lithuanian Situation", it is announced that Nr. 1 of this Bulletin is no longer available.

"The Lithuanian Situation" No. 2, though not indicated by number, is the 44-page Bulletin dated June 15, 1941. It may be regarded as No. 1 and 2 put together.

Mes patys turime ginkluotis prieš piktas ir destruktives jėgas. Jūs galite padėti reguliariai pirkdami Apaugos Taupymo Bonus ir Zenklelius.

SUPRASKITE APIE VYNĄ!

Jūs parodote savo supratimą pirkdami GREYSTONE—populiariausią vyną parduodamą Pensylvanijoje. GREYSTONE neturi rivalų dėl savo gerumo ir skonio.

GREYSTONE California PORT, SHERRY, WHITE TOKAY, MMSKATL. \$1.79 95¢ 50¢. Alcohol 20% by vol. SAUTERNES \$1.35 1/2 doz. ZINFANDEL \$1.05 1/2 doz. CLARET \$1.44 1/2 doz.

GREYSTONE California QUALITY WINES. 1941 Greystone Wine Co., Pa.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliauskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už viena; 15c. perkaant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų šeimijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvi.

Užsakant kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 4 APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Bertaininis 4-tos Penna apskritys kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 28, 1941, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, Plymouth.

Pradžią 2 P. M. Apskrities valdyba išduos išvažiavimų raportus ir apyskaitas. Bus naujų sumanymų ir planų kas link ateities veikimo. Taip pat svarbu bus pasitarti aukšnio aruodo vjans reikalais, kad mūsų apskritis galėtų įvykdyti nuskirtą kv.ą ir laimėti dovana.

Visų kuopų, priklausančių prie apskrities, atstovai dalyvaus susirinkime. Pr. Jurevičius, pirmin. P. V. Zdanavičius, sekr.

SEKMADIENIAIS BINGŲ RENGIMAS UZ. DRAUSTAS

Wilkes-Barre miesto majoras Charles N. Loveland rugsėjo 15-tą paskelbė, kad savo miesto ribose uždraudžia rengti "bingo" "lap parties".

Majoras sako tokį žingsnį padaręs po dviejų mėnesių tyrinėjimų, kas "bingus" rengia ir kaip rengia.

Majoras sako, kad šiuo klausimu jo nusistatymas sutinka su Scrantų vyskupo William J. Hafey nusistatymu, kurs katalikams jau nuo anksčiau draudžia rengti "bingo" ir "lap parties" sekmadieniais ir gavėnijoje

ADV. F. JUŠKAUSKAS GAVO NOMINACIJĄ

LRKSA 34 kp. narys ir Susiv. Statutų Komisijos narys advokatas F. Juškauskas primary balsavimuose gavo nominaciją demokratų tikietu Kingstono boro tarybon.

Juozas Valukonis be opozicijos gavo nominaciją demokratų tikietu Duryea taikos teisėjo (justice of the peace), Vincas Balčijanas be opozicijos gavo reppublikonų tikietu, gi Jonas Pačiulionis gavo nominaciją demokratų tikietu pirmo wardo tarybon.

MIRĖ

A. A. MARE NAMURAITĖ, 21 metų amžiaus, gyv. 143 York Ave., Duryea, mirė rugsėjo 11-tą, palaidota iš šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapuose. Paliko tėvus, seserį ir du brolius.

A. A. TAMAS GUSAS, gyv. 388 West Main St., Plymouth, palaidotas rugsėjo 15-tą iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose.

SCOVELL Decorating Service

Dažymas, Popieravimas ir Vidaus Dekoravimas 3 metų išsimokėjimas su FHA 582 S. Main St., Wilkes-Barre Telephone 2-7410

NAUJI TEATRUI VEIKALAI

TIK KĄ ISEJO IS SPAUDOS NAUJI KUN. J. K. MILIAUSKO VEIKALAI SCENAI

Dainų ir Juokų Jomarkas

Paras viename akte. Veikalas kupinas rinkinių juokų, nepaprastų epų ir žavėjančių dainų. Vadinamas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, priartiant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaldinti. Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudrumą, kuriam kartais būna kliūdis. Suvaldinamas į penkis minutes. Vaidintame dalyvauja trys asmenys.

2. Abrahamas ir Raulas. Su žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaldinamas į penkis minutes.

3. Supradantis ir Jo Gėgė. Veikalėlis atvaizduoja du skirtingų darbininkų tipus. Jų "darbu" scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaldinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Vinos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. Kaina 35c.; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

Amerikos Kaimo Mokykla

Paras viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausių juokų, gyvų dainų ir netikėtų epų. Išu pat teikiu pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokis mokykla teviranda tik palykto vaiko vaizduojėje, todėl ir vadinama ji vaikų farisu. Vaidinamas nima visą valandą. Vaidintojų septyni. Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30c.

Už visišvardinti veikalai gaunami "Garso" Administracijoje.

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna.

VYRAI MILITARĖJE TARNYBOJE GALI ATIDĖTI SKOLAS

(Kareivių ir Jūrininkų Civilis Pašalpos Aktas (Civil Relief Act) Laikiniai Atideda Kai Kurias Obligacijas Iki Tarnybos Pabaigos)

Pagal kareivių ir jūrininkų Civilis Pašalpos Akto iš 1940 m. parūpinimo, asmenys, kurie yra militarinėje Jungt. Valstijų tarnyboje, kurie buvo pašaukti Rinktinės Tarnybos Aktu, arba kurie įstojo savo laisvu noru, gali atidėti kai kurias civilis obligacijas aktyvės tarnybos laikotarpiu.

Šis Pašalpos Aktas (Civil Relief Act), kuris veiks ligi gegužės 14 d., 1945 m arba ilgiau, jeigu šalis būtų priversta kariuote, leidžia atidėti tokius mokesčius, kaip nuomą (randą), įmokėjimų kontraktus (installment contracts), morgičius, takas ir apdraudus mokesčius. Įstatymas nepadidina šias obligacijas, bet tik atideda iki tarnybos galo, kada jos turi būti apmokėtos.

Visi sprendimai atidėti obligacijas daromi per teismą, ir teismas, pagal savo nuožiūros, gali nesuteikti apsaugą šio įstatymo tiems, kurie finansiniai gerai stovi ir gali savo obligacijas apmokėti. Parūpinimai šio įstatymo suteikia 7 svarbius punktus, pagal kuriuos galima reikalauti įstatymo protekcijos.

Pagal pirmo punkto parūpinimo—asmuo, noris teismo sprendimo, turi išpildyti affidavitą, kuriame turi pasakyti ar jis yra militarinėje tarnyboje. Tas yra padaryta apsaugai tu, kurie aktyviai tarnauja, kad prieš juos nebūtų padarytas judgements, kol jie negaus progos prašyti įstatymo apsaugos.

Pagal antrą parūpinimą—negalima išmesti iš namo žmonos, nei vaikų, arba kitų jo užlaikytų asmenų, kol jis yra aktyviu militarinėje tarnyboje, jeigu randa ne daugiau kaip \$80.00. Teismas gali sulaukyti išmesti procedūrą 3 mėnesius arba ilgiau, priklausau nuo padėties.

Trečia provizija liečia išmokėčių nupirkimus (installment purchases) asmeninio ir nejudomo turto. Asmuo esąs tarnyboje jau turi būti įvykdes pirkimą turto prieš spalį mėnesio 19 d., 1940 ir įmokėjęs pirmą įmokėjimą (installment) arba depozitą prieš įstojimą militarinėje tarnybon. Jeigu asmuo militarinėje tarnyboje negalėtų gauti praiginti atmokėjimo laiko nuo savo kreditoriaus, tai teismas įgaliotas suspenduoti veiksmus (proceedings) ligi 60 dienų po užbaigimo militarinės tarnybos. Jeigu jis negalėtų būti į teismą, tai bile asmuo, kuris jį atstovaus, įgaliotas gauti sprendimą suspenduoti veiksmus (proceedings), kreditorius negali terminuoti kontrakto arba atsiimti turto (viena išimtis, kur už automobilį įmokėta mažiau negu 50 proc. nupirkimo prekės) be teismo. Asmuo baigęs tarnybą turi užmokėti procentus už nemokėjimo laikotarpį.

Ketvirta provizija liečia asmeninio ir nejudomo turto morgičius, kurie buvo duoti prieš spalį 17 d., 1940 m. Asmens esančio militarinėje tarnyboje negalima išparduoti turto "foreclosure išpardavimu" be teismo įsakymo. Teismas gali sulaukyti "foreclosure" išpardavimą ligi 3 mėnesių po militarinės tarnybos.

Penkta provizija sudaryta apsaugojimui tų asmenų, kurie turi apdraudus policies, kurių gali netekti dėl nesumokėjimo nuosimčių. Čia yra kai kurie apibavimai.

Pirma—padengia policies ligi \$5,000.

Antra—policy turėjo būti išduota ir visi nuosimčiai (premiums) sumokėti prieš spalį 17 d., 1940 m., arba ne mažiau kaip 30 dienų prieš įstojimą į militarinę tarnybą.

Trečia—policies už kurias nepadaryta mokesčių per metus laiko prieš prašymą (application) ir tos policies, kurios turi

50 nuos. skolas, negali būti priimta svarstymui.

Ketvirta—policies turi būti išduotos kompanijų, kurios turi atitinkamą rezervą, arba, kurios turi padarę proviziją dėl specialių karo rizikos mokesčių asmenims militarinėje tarnyboje.

Penkta—šios provizijos neliečia policies, kurios dėl militarinės tarnybos gali būti panaikintos arba likviduotos, arba tu, kurių vertė (face value) sumažėja, ir tų, kurios reikalauja įmokėti ekstra (additional) nuosimčių (premiums).

Šešta—provizijos protekcija liečia tiktai apdraudą asmenų, kurie yra militarinėje tarnyboje, bet ne jų šeimas. Prašymai dėl šios pašalpos turi būti paduoti Veteranų Administracijai. Užbaigus tarnybą, per vienerius metus ši obligacija turi būti priimta asmens, atsilikę mokesčiai sumokėti ir normalūs įmokėjimai vėl pradėti. Kitaip policie gali būti likviduota.

Šešta provizija liečia tokius taksus ir asesmentus, kurie sukanka (fall due) asmens militarinės tarnybos periode. Jeigu asmuo militarinėje tarnyboje išpildys affidavitą pas taksų kolektorių ir įrodys, jog negali mokėti todėl, kad priimtas tarnybon, kolektorius negali vykdyti taksų išpardavimą be teismo sutikimo. Teismas negali sulaukyti sutikimą ilgiau, kaip šešis mėnesius po tarnybos. Pabaudis dėl nemokėjimo šių taksų uždrausta ir nuosimčiai negali viršyti 6 procentą. Federaliai pajamų taksai gali būti atidėti laikę tarnybos ir 6 mėnesius po tarnybos ir nuosimčių arba pabaudos nereikia mokėti. Bet tarnyboje asmuo turi pasiųsti pajamų taksų blankų ir paduoti prašymą kolektoriui ir Internal Revenue tame distrikte, kuriame gyvena, prašydamas mokesčių atidėjimą ir faktais įrodyti, kodėl taip daroma. Dėl steito pajamų taksų sutvarkymo reikia kreiptis prie valstiškų taksų biuru.

Septinta provizija duoda tam tikrus kreditus asmenims militarinėje tarnyboje, kurie padavę prašymus dėl "homestead entry", "desert land entry" arba turi kasyklas (mining locations) sulig viešų žemių nuomavimo leidimo.

FLIS

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

NAUJAS ĮSTATYMAS IR VAIKŲ PILIETYBĖ

Klausimas: Tapau piliečiu rugpjūčio 15, 1941 m. Dabar noriu žinoti ar mano trys vaikai, gimusieji Europoje, irgi tapo piliečiais? Vyriausias vaikas yra sulaukęs 19 m. amžių, antras 16 metų ir jauniausias 14 m.

Mano žmona, jų motina, vis atėvė, bet ji rengiasi prašyti pilietybės.

Atsakymas: Nemaionu pranešti, jog vaikai neįėjo pilietybę tamstos naturalizavimu. Jie pasilieka atėviais. Jeigu tamstos žmona taptų piliete ir metus arba du, du jaunesni vaikai tokiu būdu taptų piliečiais, bet vyriausias privalo išsiimti savo atskirą pilietybę. Sulig įstatymo, kuris pradėjo veikti sausio 13, 1941 m. svetur gimęs vaikas negija amerikoniškos pilietybės vieno tėvo arba vienos motinos naturalizacija. Jeigu tėvas ir motina gyvi, svetur gimęs vaikas igija pilietybę, jeigu abudu yra Amerikos piliečiai prieš vaikui sulaukiant 18 m amžiaus.

Klausimas: Gimiau Lietuvoje. Vyras miręs. Iššėmiau pilietybę popieras vasario 15 d. Mano sūnus irgi gimė Lietuvoj, ar jis tapo piliečiu mano naturalizacija? Jis atvyko pas mane tik prieš dvejus metus, dabar 16 metų amžiaus.

Atsakymas: Taip. Tamstos

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

KAIP POLITINIAI KALINIAI ISSIVADAVO IŠ 9-JO FORTO KALEJIMO

Bolševikų Teroro Užgrūdintų Kalinių Akys Prispildė Džiaugsmo Ašaromis

J. Deksnys aprašo, kaip politiniai kaliniai išsivadavo iš IX forto, karinio Kauno kalėjimo:

"Gražų birželio 23 d. sekmadienio rytą sutrikdė smarkūs sproginiai ir lėktuvų ūžesys. Kaliniai, pašokę iš guolių, vienas kitą klausė: "Ar jau karas?" Bet lėktuvai nuskrido, triukšmas nuilo ir atrodė, kad tai buvo tik anksčiau žadėti rusų manevrai.

Slinko pilka, eilinė kalinių diena, ir skeptikai išblaskė entuziastų viltis. Tik diena išpusėjus prižiūrėtojas Raudauskas, jau anksčiau įvairiais būdais mums daug pagelbėjęs, iš kameros pasiūkė generolą Kubiliūną, pranešė, kad karas jau prasidėjo ir pažadėjo savo ir keleto kitų prižiūrėtojų pagalbą bolševikų teroro atveju.

Tuojuo padarėme kameros vadinamo "štabo" pasitarimą ir nusprendėme ir toliau palaikyti kameroje nuomonę, kad tai nėra karas, o tik manevrai, nes bijojome žmonių išsiūkimo ir to pasėkoje bolševikų teroro. Slinko ilgos lūkesčių ir nerimo pilnos valandos. Pavakaryje iš fortų koridorių pasitraukė visi prižiūrėtojai. Prasidėjo triukšmas: viena kamera po kitos išlaužė duris ir atsidūrė tamsiuose forto koridoriuose. Didžiausią triukšmą pakėlė forte buvę kriminaliniai kaliniai, kurie laužė ir daužė kas pakliuvo. Gi politiniai naktį praleido budėdami ir laukdami, kada bolševikai ateis vykdyti terorą. Tam atveju buvo pasiruošta ir nusistatyta savo gyvybes brangiai parduoti. Apie tai, manau, gerai žinojo ir bolševikai. Taip prabėgo pirmoji triukšminga ir nerami karo naktis IX forte.

Pirmadienio rytą į fortą atėjo keli prižiūrėtojai, anksčiau su mumis palaikę ryšį, ir pranešė, kad administracija fortą apleido, bet

jį saugo rusų kareiviai, kurie pasiryžę šaudyti į kiekvieną, kuris drįs išeiti iš forto.

Vėl prasidėjo laukimas ir svarstymas, kas daryti. Staiga kažkas pranešė, kad rusų karininkai ir "politruakai" žiūrinėja kalinių bylas ir sako, kad dalį kalinių, gal, paleis, dalį paliks forte, o dalį pastatys prie sienos.

Įtempimas ir pavojus didelis, bet visų akyse matyti pasiryžimas kiekvieno atveju kovoti dėl gyvybės ir laisvės.

Prabėgo triukšminga pirmadienio diena. Atėjo naktis. Silpnesnieji sugulė ir tik paskirti žmonės liko budėti ir stebėti aplinką. Kaune ir Vilijampolėj girdėjo si dažni šūviai — tai mūsų

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

KAS DAR ĮEINA Į NAZIŲ KOMISARO SUDARYTĄ GENERALINĘ TARYBĄ

Iš Kauno patirta, kad administracijos organas, kuris sudarytas prie Vokietijos generalinio komisaro Lietuvoje, pavadintas generaline taryba, o jos nariai—tarėjais.

Pasirodo, kad dr. Pranas Meškauskas-Germantas paskirtas tarėju švietimo reikalams. Jo padėjėju paskirtas Vytautas Jakševičius-Alantas, savo laiku buvęs "Lietuvos Aido" vyriausiasis redaktorius. V. Jakševičius-Alantas yra studijavęs literatūrą Prancūzijoje. Jis yra parašęs ne-

mažą apysakų, o jo scenos veikalą "Užtvanką" yra parastęs valsybinis teatras. Literatūroje ir žurnalistikoje jis pasirašinėdavo "Alant" vardu. Kurį laiką jis dirbo Lietuvos Telegramų Agentūros "Eltos" redakcijoje. Trumpai prieš bolševikų okupaciją V. Jakševičius-Alantas išleido veikalą "Žygiuojanti tauta", kuriame autorius pasisako ideologiniais lietuvių tautos klausimais. Bolševikų okupacijos laikais jis gyveno, kaip politinis pabėgėlis, Berlyne.

Pirmieji iš forto pradėjo bėgti kriminaliniai kaliniai, iš kurių 10-12 žmonių rusai prie pat forto nušovė. Mes matėm, kaip krito simpatiškas, storpilvis virėjas, jaunas, gražus vyrukas koridorių šlavėjas ir kiti.

Tik apie 10 val. ryto mažais būreliais pradėjome slinkti iš forto išbalę, apdrisę, barzdomis apžėlę, iš smėklios.

Keturiese pasiekėme pirmąją ūkininko sodybą ir koks džiaugsmas — Kauno radijas proklamuoja laisvą Lietuvą! Ir jei bolševikų teroras per ilgus kalėjimo mėnesius neįstengė išspausti skausmo ašaros, tai šį kartą mūsų akys prispildė džiaugsmo ašaromis.

—Pirk Apsaugos Bonus ir Zenklelius—

BOLŠEVIKAI NUŽUDĖ KETURIS BUVUSIUS BROOKLYNIEČIUS

Zuvo Šie Drobiečiai: Julius Zostautas, Juozas Šimaitis, Pranas Strimas ir Povilas Vaitekūnas

Siomis dienomis brooklynietė St. Zostautaitė gavo iš Europos laišką, kuriuo pranešamos labai liūdnos žinios. Bolševikai, vykdydami savo kruviną terorą Lietuvoje, nužudė gerai Amerikos lietuviams pažįstamus brooklyniečius — Julij Zostautą, Juozą Šimaitį, Praną Strimą ir Povilą Vaitekūną. Nuo kruvinos bolševikų budeliškios rankos žuvę visi keturi buvę amerikiečių sukurtos Drobės bendrovės direktoriai. Jie sunkiu darbu uždirbtais pinigais sukūrė tą įmonę, padarė didelės naudos Lietuvai,

o karu amerikiečiams lietuviams, nes gražiai biznį tvarkė ir vystė.

St. Zostautaitė yra gimusi Amerikoje, čia atvyko, bolševikams okupavus Lietuvą. Laiške, kuriuo pranešama ši liūdna žinia, rašoma, kad Barbora Šimaitienė su dukterimis ir sūnumi gyvena Kaune. Ten gyvena ir kitų žuvusiųjų šeimos.

Kauno miesto srities komisaras pakėlė kainas bulvėms iki 50 kapeikių už kilogramą. Už nustatytų kainų nesilaikymą grąšinama bausme.

Seimininkė! Jeigu Jūs Norite Gaminti Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Seimininkauti, Įsigykite Knygą

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIŪRĖJIMAS

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušienines, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi patarimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32,

Wilkes-Barre, Pa.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininko pareigas eina dr. A. Garmus.